

Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti
Evropský sociální fond

Přehled dějin českého umění

barokní sochařství v Čechách

přednášející: PhDr. Kateřina Adamcová, Ph.D.

České barokní sochařství

Dějiny českého barokního sochařství otevírají sochy někdejšího dvorního sochaře Rudolfa II., Adriana de Vries, vytvořené pro výzdobu zahrady malostranského paláce Albrechta z Valdštejna ve 20. letech 17. století. Toto pozdní dílo žáka Giovanniho da Bologna se totiž od jeho někdejšího vysoce vytříbeného, elegantního formálního projevu výrazně odlišují. Povrch bronzových figur je doslova rozbit řadou drobných plošek a oblín, které mají málo společného s realistickým zpodobením lidského těla. Vries zde opouští koncept mnoho pohledového sochařského díla a vrací se k akcentování čtyř základních pohledů. Mnohem větší důraz je také položen na výraz postav a jejich modelační i kompoziční řešení začíná více počítat s aktivní účastí diváka. V těsném sousedství Vriesových soch najdeme díla další z osobností reprezentujících počátky barokního sochařství. V kapli Valdštejnského paláce zdobí edikulový oltář čtveřice efébů, jejichž autorem je Arnošt Jan Heidelberger, sochař původem z Mansfeldska v Horním Sasku, jenž do Čech přinesl konzervativní výtvarný názor, odkazující k řezbářské tvorbě jižního Německa. Vedle těchto andělů vytvořil Heidelberger také větší část souboru soch světců na konzolách lodi kostela P. Marie Sněžné, kde bývá s Heidelbergem spojována i sochařská výzdoba retáblu hlavního oltáře z let 1649-1651. Postavy sv. Jana Křtitele a sv. Petra a Pavla v první etáži retáblu jsou však v porovnání s předchozími sochami A. Heidelbergera výrazně více naplněny pohybem. Tělesné jádro těchto soch nabývá realističtějších proporcí, jejich anatomická stavba nese sice ještě řadu reziduí předchozího slohového období, ale zřetelně je patrné sochařovo úsilí o věrné podání skutečnosti a o emocionálně prohloubený výraz celé postavy.

První skutečně barokní sochařská díla se v Praze objevují až v období těsně před rokem 1650 a jsou spojena se jménem Jana Jiřího Bendla. Teprve on je schopen reflektovat nové podněty přicházející z kolébky barokního sochařství, Říma. Nejstarší zprávy o J. J. Bendlovi, pocházejícímu z významné řezbářské oblasti na pomezí Rakouska a Německa, sahají do 4. desetiletí 17. století. Víme například, že roce 1637 vytvořil výzdobu kazatelny v kostele sv. Václava na Zderaze, kterou obdivoval i sám císař Ferdinand III. Jeho nejstarší dochované dílo se však datuje až z roku 1648-49. Blažiček jako první připsal Bendlovi půvabného eféba stojícího na konzole a nadnášejícího společně s trojicí andílků velkou zavíjenou kartuš v pendentivu kupole chrámu sv. Salvátora, eféba, který stojí na počátku Bendlových římsky znějících bytostí, odkazujících k postavám karyatid z papežských náhrobků v kapli Paolině v S. Maria Maggiore. Není divu, že právě tomuto sochaři zadal Ferdinand III. zhotovení nejstaršího mariánského sloupu na území Českého království. V celkovém rozvrhu navazuje tento sloup na svůj vzor, mariánský sloup vztyčený v roce 1647 ve Vídni Am Hof. Na nároží soklové srostlice první etáže však Bendl namísto postaviček andílků bojujících se symboly zla, umístil figury velkých andělů porážejících skutečné d'ábly. Vytvořil tak v dějinách českého barokního sochařství první monumentální, dějem provázaná, formálně dokonalá sousoší, které můžete číst jako příběh. Ve vrcholové soše Immaculaty zase Bendl jako první předložil sochařskou představu tohoto typu zobrazení P. Marie, a zároveň vytvořil sochu, která odkazuje k velkým dílům antiky. Po vztyčení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí získává Bendl další prestižní zakázky, jako byla sochařská výzdoba průčelí jezuitského kostela sv. Salvátora, mezi nimiž najdeme postavu inspirovanou sochou C. Marianiho ze souboru sochařů světců zdobících niky interiéru S. Bernardo alle Terme v Římě. Těžiště Bendlova sochařského projevu představovalo i přes tyto významné kamenosochařské zakázky řezbářství. Mezi jeho nejstarší dřevorezby patří sochy zdobící oltář sv. Vojtěcha v Týnském kostele. Na sochařské výzdobě kupole kostela sv. Salvátora, mariánského sloupu na staroměstském náměstí i nového průčelí jezuitského kostela je možné sledovat italské inspirační zdroje Bendlova sochařského projevu. Na dřevorezbach z Týna je zase dobře patrná jeho návaznost na místní řezbářskou tradici sahající až do období gotiky.

Tyto kompoziční a modelační „gotismy“ Bendl propojuje s realisticky citěnými prvky tak, že celkový dojem působí velice přesvědčivě. Bendlovu tvorbu 60. let zastupují vedle oltáře Zvěstování z kostela Panny Marie před Týnem také sv. Vít a sv. Zikmund ze sbírek Muzea hl. města Prahy, anděl s planoucím srdcem z kostela Nanebevzetí P. Marie na Zbraslavi nebo dvojice andělů pocházející z kostnice kostelíka na Zlíchově, jež jsou dnes součástí sbírek Národní galerie v Praze. Vyvrcholení celé Bendlovy tvorby představuje soubor soch dvanácti apoštolů umístěných v letech 1673 - 1675 na stříškách zpoděnic v jezuitském kostele sv. Salvátora. Vedle typických bendlovských figur, jakými jsou např. sv. Jakub Mladší nebo sv. Jan Evangelista, zde najdeme sochy inspirované římským barokním sochařstvím, tentokrát nejen sochami generace Berniniho předchůdců, ale i sochami samotného Berniniho a jeho vrstevníka François Du Quesnoy. Epilog Bendlovy tvorby vyznačují nedochovaný oltář do kostela P. Marie na Louži, za který jej pochválil i Hammerschmid, a jezdecký pomník sv. Václava určený pro Koňský trh.

Po jeho smrti J. J. Bendla, který se stal jednou z obětí moru v roce 1680, se hlavním sochařským ateliérem v Praze stává dílna Heidelbergerova učedníka, Jeronýma Kohla. Kohlovo prozatím nevelké dílo zastupují především dvě kašny z 80. let 17. století a také sv. Voršila z nadsvětlíku portálu do kláštera Voršilek v Praze na Novém Městě, datovaná do roku 1677. V jejím provedení Kohl uplatnil veškeré přednosti svého osobitého řezbářského projevu, především precizní podání detailu nasazovaného na vypjatý a hladký objem vystupující s velkou pádností vpřed, díky čemuž se mu podařilo na rozdíl od jeho učitele vytvořit skutečně plnohodnotně trojrozměrně formulovanou figuru. V 80. letech vytvořila dílna J. Kohla, ve které v té době pracoval také již jeho nevlastní syn Jan Bedřich Kohl-Severa a jeho nejnadanější tovaryš František Preiss, sochy sv. Augustina a sv. Tomáše pro fasádu kostela sv. Tomáše na Malé Straně. Monumentální figury předznamenají směřování obou jmenovaných sochařů a jsou sochami natolik výrazově silnými a sochařsky skvěle zvládnutými, že je K. I. Dientzenhofer zakomponoval do nové úpravy fasád kostela realizované na přelomu 20. a 30. let 18. století.

Po roce 1680 nastává v pražském sochařství období velkého přílivu nových umělců a zároveň období, kdy do Prahy poprvé, a to nejprve v importovaných dílech, proniká berninismus, a to v originálních a nesmírně kvalitních variacích. První z těchto importů představuje soubor soch vytvořených Janem Jiřím a Paulem Hermannem pro výzdobu schodiště propojujícího prostor hlavního sálu s přilehlým parkem letohrádku v Praze-Tróji. Sochařská výzdoba tohoto schodiště z let 1685-1703 je mimořádná nejen svým programem, ve kterém je v našem prostoru poprvé reflektována dobová představa universa jako díla Stvořitele naplněného řádem, ale také svou jednoznačnou stylovou orientací. Nejvýraznější citací vyvrážděného sochařského projevu Gianlorenza Berniniho jsou postavy klečících Titánů, jejichž vzorem byla socha proroka Daniela z kaple Chigi v S. Maria del Popolo. Druhý významný import reprezentují sochy Jeremiáše a Konráda Maxe Süßnerů, osazené v nikách kostela sv. Františka z Assisi u Karlova mostu. Jeremiášovy postavy sv. Jáchyma, sv. Anny a sv. Barbory reprezentují u nás jinak málo reflektovaný klasicizující proud, ovlivněný zejména dílem François Du Quesnoy. Sochy sv. Jiří, sv. Martina a sv. Kateřiny od Konráda Maxe jsou zase ryzím projevem pozdního berninismu rozvíjeného v tvorbě jeho následovníků, E. Ferraty a A. Raggiho. Kromě těchto importů proniká do Prahy berninismus také v dílech sochařů, kteří se zde nakonec natrvalo usadili. Mezi prvními je třeba jmenovat Padovana, Ottavia Mosta, pracujícího před svým příchodem do Prahy ve službách salzburského arcibiskupa, který se v Praze uvedl trojicí štukových obrazů zdobících hlavní fasádu kostela sv. Jakuba na Starém Městě

Právě v 80. letech do Prahy přichází také sochař původem z Horní Lužice, jehož dílna bude později patřit k nejvýznamnějším konkurentům F. M. Brokoffa a M. B. Brauna, Matěj Václav Jäckel. Jäckelovy nejstarší doložené práce, jako soubor soch pro exteriér i interiér kostela sv. Josefa na Malé Straně nebo sochy na průčelí paulánského kláštera na Starém Městě spadají do počátku 90. let a je na nich patrná Jäckelova návaznost na dílo J. J. Bendla. Svoje nejvýznamnější díla vytváří Jäckel krátce po roce 1700. V koncepci i modelaci sochařské výzdobě hlavního i bočních oltářů v kostele sv. Františka z Assisi u Karlova mostu navazuje přímo na Berniniho díla z kaple Fonseca, kaple da Sylva, kostela S. Andrea al Quirinale, ale i slavnou Cathedru Petri.

Mezi sochaře, kteří přišli v 90. letech 17. století do Prahy, patří také Jan Oldřich Mayer původem z Dolního Rakouska, vyučený ve Vídni, který na Karlův most vysekal sochy sv. Antonína Paduánského, sv. Judy Tadeáše a především sousoší se Vzkříšeným Kristem, které nejlépe dokládá Mayerovu schopnost vytvořit dokonale zvládnutý realisticky podaný akt. Mayer je také spolu s Ferdinandem Geigerem autorem sochařské výzdoby nejstarší pražského sloupu obeliskového typu zasvěceného Nejsvětější Trojici a vztyčeného v letech 1713-1715 na Malostranském náměstí. Již před rokem 1680 v Praze pobýval řezbář ze Spišské Soboty Jan Brokoff, zakladatel jedné z nejvýznamnějších sochařských dílen období po roce 1710. Neobyčejný společenský i obchodní a umělecký úspěch tohoto sebevědomého sochaře, který se natrvalo v Praze usadil na začátku 90. let, zůstává vzhledem k čistě výtvarným kvalitám jeho loutkovitě působících soch záhadou. Vždyť ve stejné době se v Praze začíná prosazovat sochař mimořádného modelačního talentu, František Preiss. Již jeho rané dílo, soubor českých zemských patronů v katedrále sv. Víta, prokazuje jeho nadání. Stupňováním naturalistického podání tvaru a transformací tradičního řezbářského modelačního přístupu dosahuje u svých figur podobné dynamicko-expresivní modelace jako římští sochaři postupnou transformací antických předloh. Vrchol jeho tvorby představují jednak hlavní oltář do kostela Narození P. Marie kláštera premonstrátek v Doksanech z roku 1703 a sochařská výzdoba exteriéru a především větší části interiéru kostela sv. Voršily na Novém Městě.

V roce 1712, kdy F. Preiss umírá, pracují již v Praze dvě nejvýznamnější osobnosti českého barokního sochařství, jejichž dílo svým významem překračuje hranice českého království, Matyáš Bernard Braun a Ferdinand Maxmilián Brokoff. Mimořádný sochařský talent druhého z nich se v dílech dodávaných dílnou J. Brokoffa začíná projevovat v období těsně před rokem 1710, jak to dokládají například sochy sv. Vojtěcha a sv. Kajetána z Karlova mostu nebo sochařská výzdoba portálu domu u Hopfenštoků. V roce 1710 osazuje dílna J. Brokoffa na Karlův most sousoší sv. Františka Borgiáše a o rok později i sousoší zakladatele jezuitského řádu. Již v prvním ze sousoší světců řádu jezuitů předložila brokoffovská dílna koncepci, kde jednotlivé postavy trojdílné kompozice nejsou provázány pouze gesty, ale skutečně se odehrávají dějem. V dalším sousoší proměnil F. M. Brokoff i charakter samotného soklu. Architektonickou strukturu zde nahradila figurální složka nebo jako v případě o něco málo pozdější sochy sv. Víta, přírodní útvar.

V roce 1712 dodala dílna J. Brokoffa na Karlův most další mimořádná sousoší, jež jsou jakýmsi ožvlými obrazy – sousoší trinitářů zv. také Pražský Turek a sousoší sv. Vincence Ferrerského a sv. Prokopa. V obou zmíněných dílech se F. M. Brokoffovi podařilo propojit scénicky pojatou kompozicí i světce, kteří si byli časově i prostorově vzdálení. Všechny uvedené nové koncepční i kompoziční prvky odkazují k římskému sochařství druhé třetiny 17. století a představují jednu z neoriginálnějších transformací pojetí sochařsko-architektonického celku v prostoru za Alpami. Své sochy buduje F. M. Brokoff buduje zevnitř. Jejich velké vypjaté objemy dodávají postoj, gestu i výrazu neobyčejnou pádnost a monumentalitu. Realistické ztvárnění všech vrstev skutečnosti má obdobu snad jen v dobovém malířství. Stavba lidské figury v podání tohoto sochaře dokládá jeho poučení antikou, která pro něj není pouze zdrojem možných kompozičních schémat, ale především vzorem pro vybudování věrně působící figury založené na haptickém vnímání tvaru.

V roce 1714 vzniklo v Praze díky F. M. Brokoffovi další geniální dílo evropského významu – sochařská výzdoba Morzinského paláce. Praha zde poprvé poznává sochařské dílo organicky propojené s architekturou, které je nadto zároveň emblematem. Balkón nad hlavním vstupem do paláce nese dvojice mouřenínů odkazujících ke jménu majitele paláce, na fasádu piana nobile pak Ferdinand vysekal dvojici byst představujících dvě denní doby a na atiku, kterou vrcholí celé průčelí malostranského paláce, postavy čtyř světadílů. Kromě mouřenínů dokládá zejména dvojice byst mimořádné schopnosti tohoto umělce, invenční i čistě technické. Obě tato poprsí svědčí o tom, že F. M. Brokoff musel absolvovat školení práce v mramoru. Navíc obě opět odkazují k tvorbě Gianlorenza Berniniho. Z tohoto pohledu se zdá k neuvěření Blažičkův předpoklad, že F. M. Brokoff nepodnikl během svého učení studijní cestu do Itálie. Tentýž příběh totiž vypráví i další významné dílo F. M. Brokoffa, náhrobek nejvyššího kancléře V. V. z Mitrovic v kostele sv. Jakuba na Starém Městě v Praze, který vznikl podle návrhu J. B. Fischera von Erlach. F. M. Brokoff byl schopen návrh tohoto vídeňského architekta rozvést opět v dokonale harmonickou plastickou vizi té kvality, jakou známe z děl Gianlorenza Berniniho a první generace jeho následovníků.

Fenomenální výkon předvedl Brokoff také v souboru soch určených pro výzdobu kaple sv. Kříže při kostele sv. Havla. Tyto dřevořezby mimo jiné dokládají výrazovou šíři sochařského projevu F. M. Brokoffa, to, že vedle klidně budovaných soch dokázal vytvořit i silně dynamicky a expresivně formované figury. Na počátku 20. let pobýval Brokoff ve Vratislavi, a to v souvislosti se zhotovením náhrobku rady Wolfa pro kostel sv. Alžběty a zejména sochařské výzdoby Kurfiřtské kaple ve vratislavském dómu. Závěr Brokoffova života a díla vyznačuje práce na mariánském sloupu na Hradčanském náměstí a na sochařské výzdobě domu č. 26 v Tomášské ulici se sousoším sv. Huberta s jelenem, které se dočkalo řady pozdně barokních variací. F. M. Brokoff umírá již v roce 1731 ve svých 43 letech, jeho bratr Michal Jan Josef této nemoci podlehl ještě mnohem dříve, již v roce 1721 ve svých 35 letech.

Brokoffovým protějškem nejen z pohledu sochařského projevu, ale i z pohledu způsobu života a sebe prezentace, a zároveň sochařem neméně vynikajícím, byl Matyáš Bernard Braun, narozený na panství cisterciáckého kláštera ve Stammsu. Ani v případě M. B. Brauna nemáme jistotu v tom, zda pobýval či nepobýval v Itálii, ale v jeho případě se obvykle o jeho tovaryšské cestě do Říma se zastávkami v Benátkách, Janově a Florencii nepochybuje. Jestliže není sporu o Braunově přímém poznání soudobého italského sochařství, pak otázka, kdo tohoto Tyrolana do Čech přivedl, zůstává prozatím nerozřešena. Část badatelů se kloní k názoru, že Braunův příchod do Čech zprostředkoval klášter ve Stammsu a že nejstarší práce na území Českého království realizoval Braun pro plasské cisterciáky, kteří si u Brauna mimo jiné objednali zhotovení sousoší se sv. Luitgardou, osazené na Karlově mostě v roce 1710. Praha tak poprvé spatřila sochařské dílo, v němž je koncentrováno hned několik časových rovin, v němž se uplatňuje reliéfní rozvedení kompozice i modelace určená optickou iluzí plastického tvaru. V následujícím roce vytvořil na Karlově mostě Braun pro právnickou fakultu sousoší sv. Iva a opět zde doložil svou schopnost naplnit dané téma nejen dynamickou formou plnou exprese, ale i dějem v míře více než vysoké. Ve stejné době vyřezal Braun i sochu sv. Judy Tadeáše umístěnou kdysi v kostele P. Marie na Louži, jež je dnes součástí sbírek Národní galerie v Praze, sochu v níž Braun předložil naprosto originální transformaci tématu, které poprvé zpracoval Bernini. Celý výraz figury, její vertikální vzhled je stejně jako v případě Berniniho soch založen právě na strukturaci drapérie.

Mezi lety 1715-1721 vzniká v dílně M. B. Brauna také rozsáhlý soubor soch pro interiér kostela sv. Klimenta, kam vedle pozoruhodných pískovcových soch evangelistů a církevních Otců dodal také plastické obrazy do nástavců bočních oltářů a stříšky zpovědnic osadil koncepčně mimořádným souborem Krista-Dobrého Pastýře obklopeného skupinou kajících. Ve stejné době spolupracuje i Braun s J. B. Fischerem z Erlachu, který jej přizval k realizaci Clam-Galassova paláce. Kromě překrásných obrů podpírajících mohutnou desku balkónů nad vstupem do paláce, zde Braun vysekal řadu putti, váz a reliéfní obrazy s výjevy s činy Herkulovými, které snad ještě více než trojrozměrná sochařská díla dokumentují Braunův osobitý sochařský názor. Podobně tak, jak to známe z Berniniho skvělých hliněných bozzett, „skicuje“ jednotlivé postavy i prostředí, do něž jsou zasazeny. Soubor Olympanů z atiky paláce patří zase k nejkrásnějším mytologickým zjevením českého sochařství.

Druhá z hypotéz spojuje příchod M. B. Brauna do Čech s jeho nejvýznamnějším objednavatelem, hrabětem F. A. Šporkem. Ve Šporkově lázeňském komplexu v Kuksu začíná Braun pracovat v roce 1712. Vedle soch spíše kratochvilné povahy zde vzniká soubor osmera Blahoslavenství, postava Náboženství a především soubor Ctností a Neřestí, v němž Braun ukázal, co vše je možné pomocí pískovce diváku zprostředkovat, kolik emocí, kolik duševních hnutí. I M. B. Braun vytvořil několik pozoruhodných mariánských a trojičních sloupů, mezi nimiž jmenujme alespoň v roce 1717 vztyčený sloup Nejsvětější Trojice v Teplicích, který je nejoriginálnější variací sloupu Am Graben na území Čech. Na sklonku 2. desetiletí 18. století vytváří Braunova dílna další soubory mytologických soch, např. pro zahradu malostranského paláce hraběte z Vrtby nebo na oplocení čestného dvora hořovického zámku. Zde se Braun vyrovnává s odkazem manýristického sochařství a vytváří v několika sochách svou vlastní variaci na figuru serpentinu. V tomto období se Braunova dílna postupně přesouvá z Kuksu do Nového lesa, aby zde z rostlé skály a pískovcových balvanů vzniklo světově ojedinělé barokní teatro pod širým nebem. Kromě Betléma charakterizují pozdní dílo M. B. Brauna takové sochařské soubory, jaké najdeme v parku zámku ve Valči s postavami nesmírně štíhlými, které znějí plně rokokovým tónem a popírají tak obvykle prosazovanou tezi, že v českém baroku rokoko neexistuje. I českým barokem totiž prochází vlna tzv. druhého manýrismu, jak to dokládá také sousoší Noci z roku 1734 v Královské zahradě na Pražském hradě, kde Braun znovu použil koncepci ustanovenou v díle Giovanniho da Bologna. V závěru svého života trpí Barun stejnou nemocí jako F. M. Brokoff, kterého přežívá jen o několik let, a proto není divu, že již v roce 1735 předává vedení své dílny synovci Antonínovi, jehož nejvýznamnějším samostatným dílem je sochařská výzdoba exteriéru a interiéru Dientzenhoferova kostela sv. Mikuláše na Starém Městě. Kromě synovce Antonína se v Braunově dílně vyučilo velké množství sochařů, kteří šířili jeho sochařský odkaz v regionu, a to zejména v oblasti východních Čech, jako byl Jiří František Pacák, Ignác Rohrbach, Řehoř Thény, Severin Tischler, Josef Jiří Jelínek, Johann Lang-Dlouhý ad..

Vedle F. M. Brokoffa a M. B. Brauna je třeba postavit ještě jedno jméno, a to Franz Anton Kuen. I tento sochař, původem z Bregenze, přináší do Čech, kam se dostává nejspíše okolo roku 1710, jednu z osobitých transformací pozdního berninismu. Jeho nejstarším dílem je sochařská výzdoba schodiště zámku ve Veltrusech se sochami Psovodů a Koněvodů, jež upomínají jednak na antický vzor téhož námětu a jednak na Berniniho sousoší Konstantina Velikého. Po dokončení této zakázky jeho kroky vedly do severních Čech, kde pracoval pro jezeřské Lobkovicze, ale především pro cisterciácký klášter v Oseku. I Kuen stejně jako Braun otevírá pískovcový blok až na samé hranice možností statiky kamene zvláště, když vytváří sousoší propojující stojící postavu s postavou letící, jak to vidíme u soch na východním průčelí oseckého klášterního kostela, a tak stejně jako Bernini soutěží s malířstvím. V Oseku se Kuen setkává s vynikajícím italským štukatérem Giacomem Antoniem Corbelinim a spolu s ním ovlivňuje tvorbu řady místních sochařů. I v tom je jeho osobnost srovnatelná s M. B. Braunem.

Ve 20. letech 18. století začíná samostatně pracovat generace sochařů, která vyznačuje tvorbu tzv. „raného rokoka“. Mezi prvními jmenujme zetě M. V. Jäckela, Františka Ignáce Weisse. Jedno z nejstarších dochovaných děl, oltář sv. Zikmunda z katedrály sv. Víta, představuje typickou kompozici tohoto řezbáře, jež Weiss využije např. také na hlavním oltáři v kostele sv. Jiljí na Starém Městě nebo na bočních oltářích v klášterním kostele ve Svatém Janu pod Skalou. Weiss měl tak jako většina sochařů této generace příležitost spolupracovat s K. I. Dientzenhoferem. Nejvýznamnější společnou prací obou umělců je kostel sv. Kateřiny v Praze na Novém Městě. Ve 30. letech 18. století sem dodala Weissova dílna veškeré sochařské vybavení zahrnující nejen sochařskou výzdobu hlavního a bočních oltářů a kazatelny, ale také sochy světců umístěné na konzolách. V postavě sv. Vojtěcha se Weiss nechal inspirovat dílem J. J. Bendla, postava Archanděla Michaela zase přitahuje směsí velké monumentální formy s malebně pojatou siluetou i důrazem kladeným na zpracování detailů. Kromě kostela sv. Kateřiny, kostela sv. Tomáše na Malé straně a kostela sv. Ignáce na Novém Městě najdeme velký soubor Weissových prací v kostele sv. Jiljí na Starém Městě, který je jakousi malou galerií této generace sochařů. V ambitu zdejšího dominikánského kláštera se také nacházel překrásný krucifix, který je dnes vystaven ve stálé expozici Národní galerie v Praze. Závěr Weissovy tvorby charakterizují postavy velice protáhlých proporcí vyznačující se klasicizující strukturací povrchu v kostele Nanebevzetí P. Marie v Ročově.

Další sochařskou osobností pracující ve 2. čtvrtině 18. století byl Karel Josef Hiernle, jenž patřil k nejčastějším spolupracovníkům K. I. Dientzenhofera. Mezi jejich společná díla patří kostel sv. Hedviky v Lehnickém Poli nebo výzdoba terasy před broumovským klášterním kostelem a také několik významných sochařsko-architektonických celků umístěných v krajině na panstvích náležejících k majetku břevnovského kláštera. Vedle mariánské statue na náměstí v Kladrubě spolu vytvořili sousoší sv. Prokopa v Žižicích a sousoší sv. Benedikta v Hrdlech. Jäckelovou dílnou prošel nejspíše i sochař pocházející z Diethfurthu u Řezna, vyučený v některé z bavorských řezbářských dílen, Richard Jiří Prachner, který do Prahy přináší jihoněmecký pozdně barokní sochařský projev, vyznačující se zvláštní směsí naturalismu a vysoce estetizovaného řezbářského stylismu. I s jeho díly se setkáme v interiéru dominikánského kostela sv. Jiljí na Starém Městě, a to jednak na bočních oltářích, ale především ve skupinkách andílků se symboly posledních věcí člověka, kterými jsou korunovány rokajem zdobené zpovědnice. V době okolo poloviny století, kdy vytváří dřevorezby do kostela v Lánech nebo v Uhříněvsi, se v jeho tvorbě náhle objevuje zjednodušení modelace a návrat monumentální formy klasicizujícího střihu, který můžeme snad přičíst vlivu jeho syna Petra, který prachnerovskou dílnu povede v samotném závěru baroka.

Dalším cizincem, jenž v tomto období přichází do Prahy a zakládá zde významnou sochařskou dílnu, je Matyáš Schönherr, původem z Tyrolska. I on se uplatňuje při výzdobě kostela sv. Jiljí, ale také při výzdobě oltářů kostela Narození Páně v pražské Loretě. Schönherrovy sochy vynikají oble modelovaným, prostorově uzavřeným objemem, na nichž o to více vyniká efektní vrapování i řada pozoruhodně detailně zpracovaných motivů, jako jsou šperky a výšivky. Půvabem je prodchnut nejen elegantní postoj, ale i gesta jeho soch. Mezi významná pražská díla tohoto sochaře patří hlavní oltář v kostele sv. Jakuba na Starém Městě s retáblem rámového typu neseného celým komparesem andělů a andílků. Vedle F. I. Weisse a R. J. Prachnera a M. Schönherra patřil k nejnadanějším osobnostem této generace Jan Antonín Quittner. Jeho sochařský projev je zvláštní směsí realismu a rokokového sensualismu, jaký je v českém prostředí jinak dosti vzácný. Sakrální interiér, kde se setkáme s nejrozsáhlejším a také výtvarně nejzdařilejším souborem jeho soch, je kostel P. Marie premonstrátského kláštera na Strahově. Figurou, která nejvíce dokládá Quittnerovo stylové východisko je Immaculata vznášející se na sféře v nice hlavního průčelí kostela. Z celé sochy vyzařuje nesmírná křehkost, svou povahou zcela vzdálená skutečnosti. Kalvárie osazená na násvi v obci Dolní Břežany z roku 1760 zase ukazuje nakolik byl tento sochař schopen vytvořit vskutku monumentální, ne již tolik dramatickou, spíše lyrickou, ale přesto velice silnou formu, která nemá jen dekorativní charakter.

Druhá čtvrtina 18. století je období, kdy se situace v pražském a regionálním sochařství, co se týče výtvarné úrovně, zcela vyrovnává. Vedle severních a východních Čech pak v tomto období vyniká zejména oblast Plzeňska, kde tvoří sochaři, jejichž díla jsou na soudobé pražské tvorbě stylově nezávislá, jak to dokládá dílo Josefa Herschera nebo také Lazara Widmanna, který podnikl studijní cestu na Akademii do Florencie a který jako jediný u nás reprezentuje vysoce hodnocenou disciplínu řezby ve slonovině. Na panstvích hraběte z Vrtby vytváří Widmann řadu volně stojících statuí, sochařské výzdoby ohradních zdí patronátních kostelů nebo jejich interiérů, ale také pro tyto velké milovníky koní seká v Křimicích jezdecké sousoší sv. Jiří. Widmannovo jméno je rovněž nerozlučně spjato s oltářními retábly ve stylu barokní gotiky, které najdeme v interiéru kostela sv. Havla v Poříčí nad Sázavou.

Vdovu po M. Schönherru, který umírá náhle uprostřed práce na statui ve Smečně, si vzal další sochař původem z Plzeňska, který po vyučení v otce dílně studoval na Akademii v Vídní, Ignác František Platzer. Platzer, který do Prahy přináší donnerovský klasicismus v podobě transformované Donnerovy školy, se stává nejpřednější osobností českého sochařství a získává ty nejprestižnější zakázky. Mezi jeho rané práce patří např. sousoší sv. Jana Nepomuckého při kostele sv. Voršily na Novém Městě nebo socha Herkula, osazená ve střední ose zahradního průčelí Černínského paláce na Hradčanech. Již tato raná díla nesou všechny znaky Platzerova osobitého stylu mísícího vídeňský klasicismus s rokovým stylismem. Modelace jednotlivých figur je velice sumární, jednotlivé tvary a objemy se do sebe slévají, jakoby by byly nafukovány ze vnitř. Figury jsou budovány spíše jako vysoký reliéf než plně trojrozměrně a v celé kompozici se silně uplatňují graficky pojaté detaily. Kromě premonstrátského kláštera v Teplé spolupracoval Platzer s K. I. Dientzenhoferem v malostranského kostela sv. Mikuláše nebo na sochařské výzdobě paláce Piccolomini v ulici Na Příkopěch. I. F. Platzer se také jako jediný v období po polovině 18. století uplatnil při výzdobě Karlova mostu, kam dodal na podkladě objednávky premonstrátů, pro jejichž strahovský klášter pracoval ve stejné době jako J. A. Quittner, sousoší sv. Norberta, které nahradilo zničené sousoší z dílny Jana Brokoffa. Ve druhé polovině tvorby platzerovské dílny se v její činnosti postupně uplatňovali i synové Ignáce Františka a čím dál tím více se tak v jeho dílech objevovaly prvky neoklasicismu, jak to ukazuje například pomník matematika Steplinga v areálu Klementina z roku 1780. Závěr činnosti tohoto sochaře, který je významem i rozsahem svého díla je srovnatelný s M. B. Braunem i F. M. Brokoffem, byl neveselý, ale příznačný pro závěr baroka. V posledních letech Platzerova života v Praze i jinde významně ubylo sochařských zakázek. Všechny velké stavby byly dokončeny, všechny kostely naplněny mobiliářem, a tak i tento umělec musí hledat obživu jinde, a to dokonce jako podřízená pracovní síla.

Doporučená literatura:

Oldřich Jakub Blažíček, Pražská plastika raného rokoka, Praha 1946

Oldřich Jakub Blažíček, Rokoko a konec baroku v Čechách, Praha 1948

Oldřich Jakub Blažíček, Sochařství baroku v Čechách, Praha 1958

Oldřich Jakub Blažíček, Umění baroku v Čechách, Praha 1971

Oldřich Jakub Blažíček, Ferdinand Maxmilián Brokof, Praha 1976

Oldřich Jakub Blažíček, Dagmar Hejdrová, Josef Hobzek, Josef Polišenský, Pavel Preiss, Barok v Čechách, Výběr architektury, plastiky, malby uměleckých řemesel 17. a 18. století, Katalog stálé výstavy ve státním zámku Karlovy koruna v Chlumci nad Cidlinou, Praha 1973

Oldřich Jakub Blažíček, Kunst des Barock in Böhmen, Recklinghausen 1977

Matyáš Bernard Braun, Katalog Národní galerie v Praze, Praha 1989

Dějiny českého výtvarného umění II/1, Od počátků renesance do závěru baroka, Praha 1989

Dějiny českého výtvarného umění II/2, Od počátků renesance do závěru baroka, Praha 1989

Mojmír Horyna, Josef Janáček, Ivo Kořán, Jiří Kropáček, Dobroslav Líbal, Věra Naňková, Pavel Preiss, Praha na úsvitu nových dějin, Praha 1988

Ivo Kořán, Braunové, Praha 1999

Jaromír Neumann, Český barok, Praha 1974

Emanuel Poche, Matyáš Bernard Braun, Sochař českého baroka a jeho dílna, Praha 1986

Pražské baroko, Výstava umění v Čechách XVII. a XVIII. století, Praha 1938

Pavel Preiss, Italští umělci v Praze, Renaissance, manýrismus a baroko, Praha 1986

Zdena Skořepová, O sochařském díle rodiny Platzerů, Příspěvek k dějinám středoevropského sochařství, Praha 1957

Slezsko, perla v české Koruně, Tři období rozkvětu vzájemných uměleckých vztahů, Katalog Národní galerie v Praze, Praha 2007

Karl Maria Swoboda, Barock in Böhmen, München 1964

Václav Vilém Štech, Sochaři pražského baroka, Praha 1935

Václav Vilém Štech, Československé malířství a sochařství nové doby, Praha 1938

Václav Vilém Štech, Die Barockskulptur in Böhmen, Praha 1959

Vít Vlnas, Sláva barokní Čechie, Stati o umění, kultuře a společnosti 17. a 18. století, Praha 2001

Adrien de Vries, Herkules s jablky Hesperidek, Národní galerie v Praze, bronz, kolem 1625

Arnošt Jan Heidelberger, anděl, oltář sv. Václava, kaple sv. Václava, Valdštejnský palác, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevorezba, 1630-1632

Arnošt Jan Heidelberger, sv. Antonín Paduánský, konzoly v lodi kostela, kostel Panny Marie Sněžné, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, okolo 1640

Neznámý autor, sv. Pavel, hlavní oltář, kostele Panny Marie Sněžné, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1649-1651

Jan Jiří Bendl, anděl z pendentivu kupole, kostel sv. Salvátora, Praha-Staré Město, štuk, 1648-49

Jan Jiří Bendl, mariánský sloup – celek, Staroměstské náměstí,
Praha-Staré Město, celkový pohled, pískovec, 1650

Jan Jiří Bendl, mariánský sloup – sousoší anděla porážejícího
dávla, Lapidárium Národního muzea v Praze, pískovec, 1650

Jan Jiří Bendl, sv. Petr z oltáře sv. Václava a sv. Vojtěch z oltáře Zvěstování Panny Marie, kostel Panny Marie před Týnem, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevořezba, 1648 a 1664

Jan Jiří Bendl, sv. Vít, Muzeum hl. města Prahy, polychromovaná dřevořezba, 1665

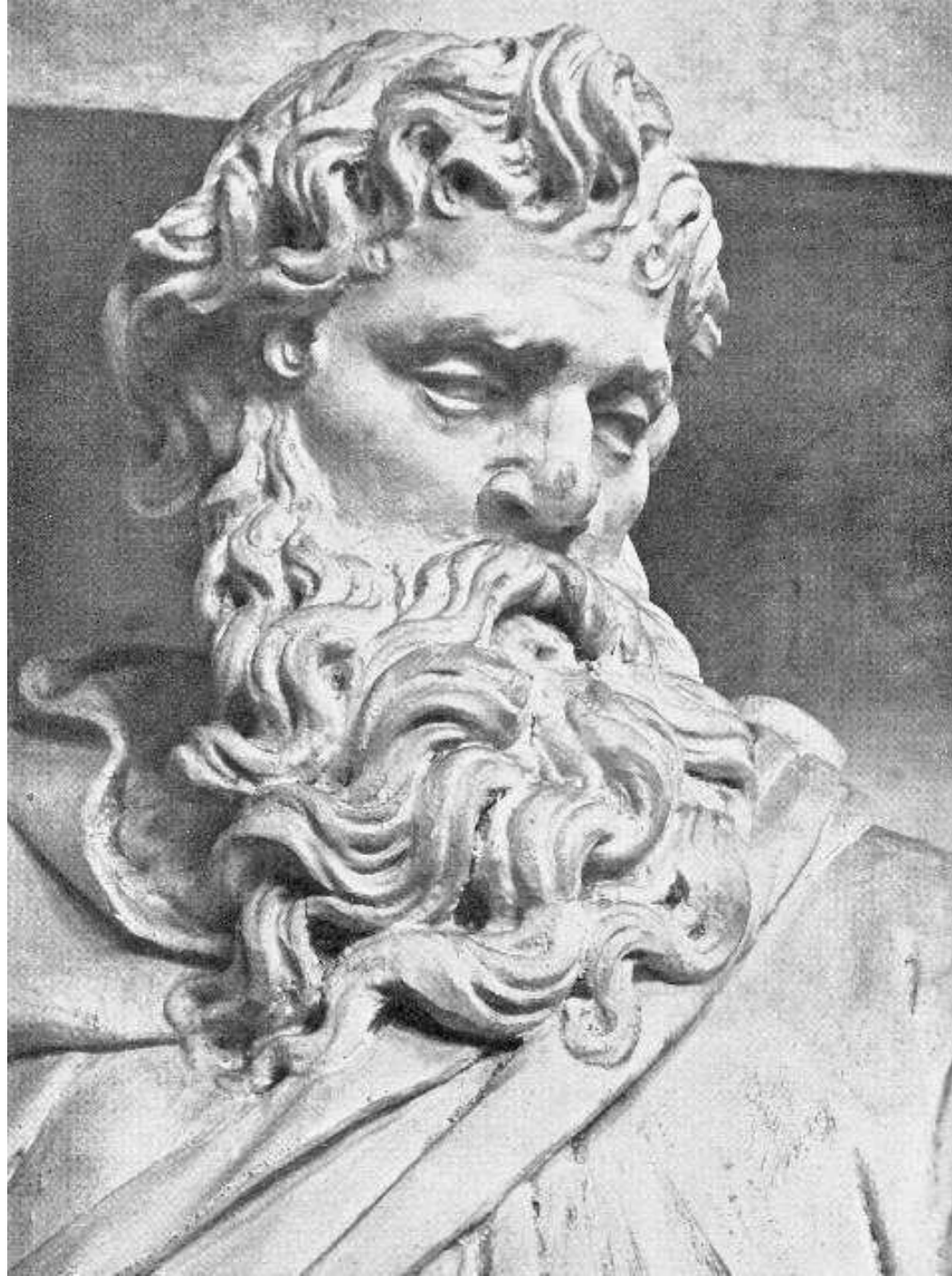
Jan Jiří Bendl, anděl, boční oltář, kostel Nanebevzetí Panny Marie, Praha-Zbraslav, polychromovaná dřevorezba, 1664-1668

Jan Jiří Bendl, Archanděl Rafael, Muzeum hl. města Prahy,
polychromovaná dřevorezba, po 1650

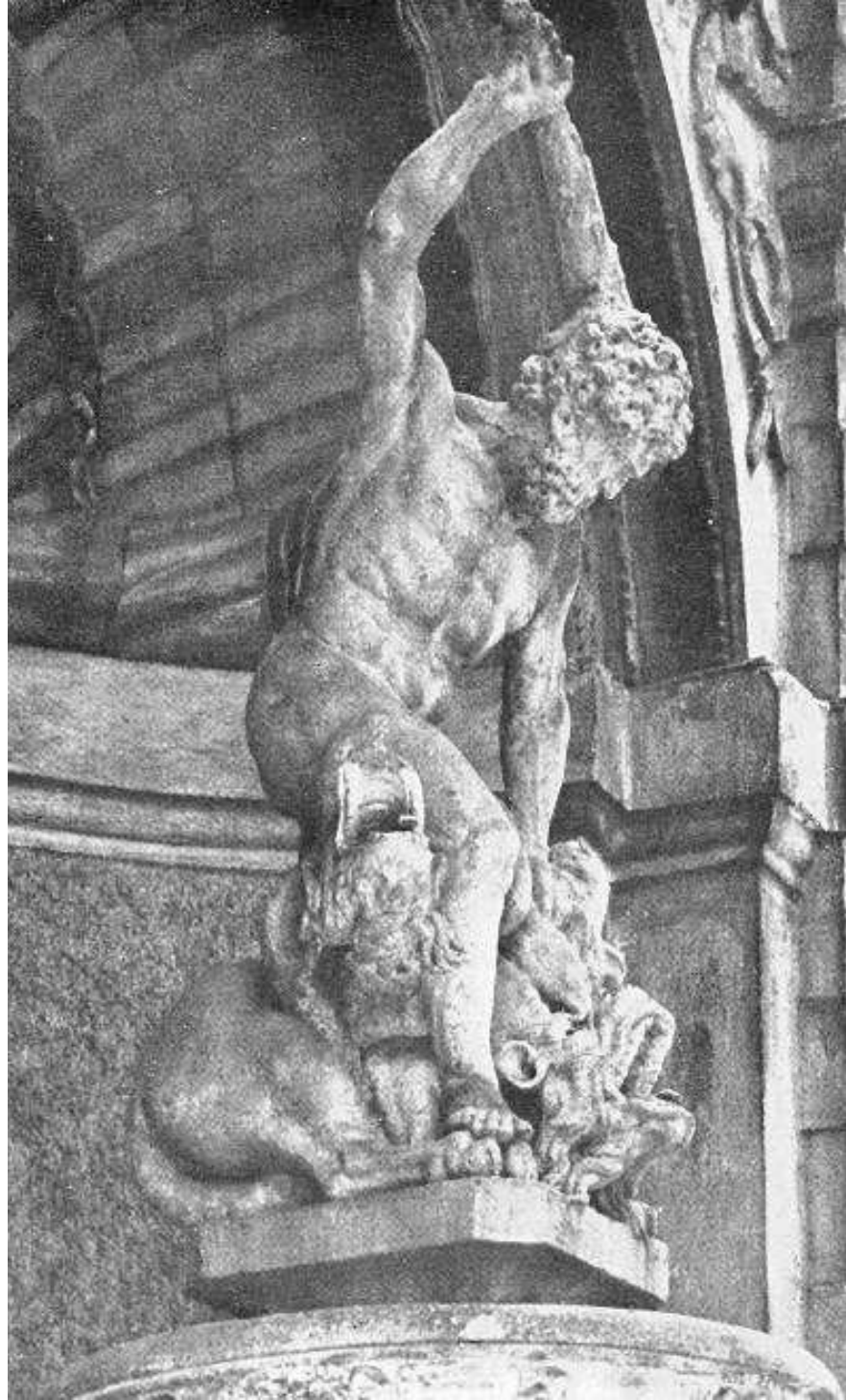
Jan Jiří Bendl, sv. Juda Tadeáš – celkový pohled, zpovědnice,
kostel sv. Salvátora, Praha-Staré Město, polychromovaná
dřevořezba, 1673-1675

Jan Jiří Bendl, sv. Juda Tadeáš – detail, zpovědnice, kostel sv. Salvátora, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1673-1675

Jan Jiří Bendl, sv. Jan Evangelista – detail, zповědnice, kostel sv. Salvátora, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1673-1675

Jan Jiří Bendl, Herkules zabíjející hydu lernejskou, Královská zahrada Pražského hradu, Praha-Hradčany, pískovec, 1670

Jan Jiří Bendl, jezdecký pomník sv. Václava, park na Vyšehradě,
Praha-Vyšehrad, pískovec, 1680

Jeroným Kohl, kašna na druhém nádvoří Pražského hradu, Praha-Hradčany, pískovec 1686

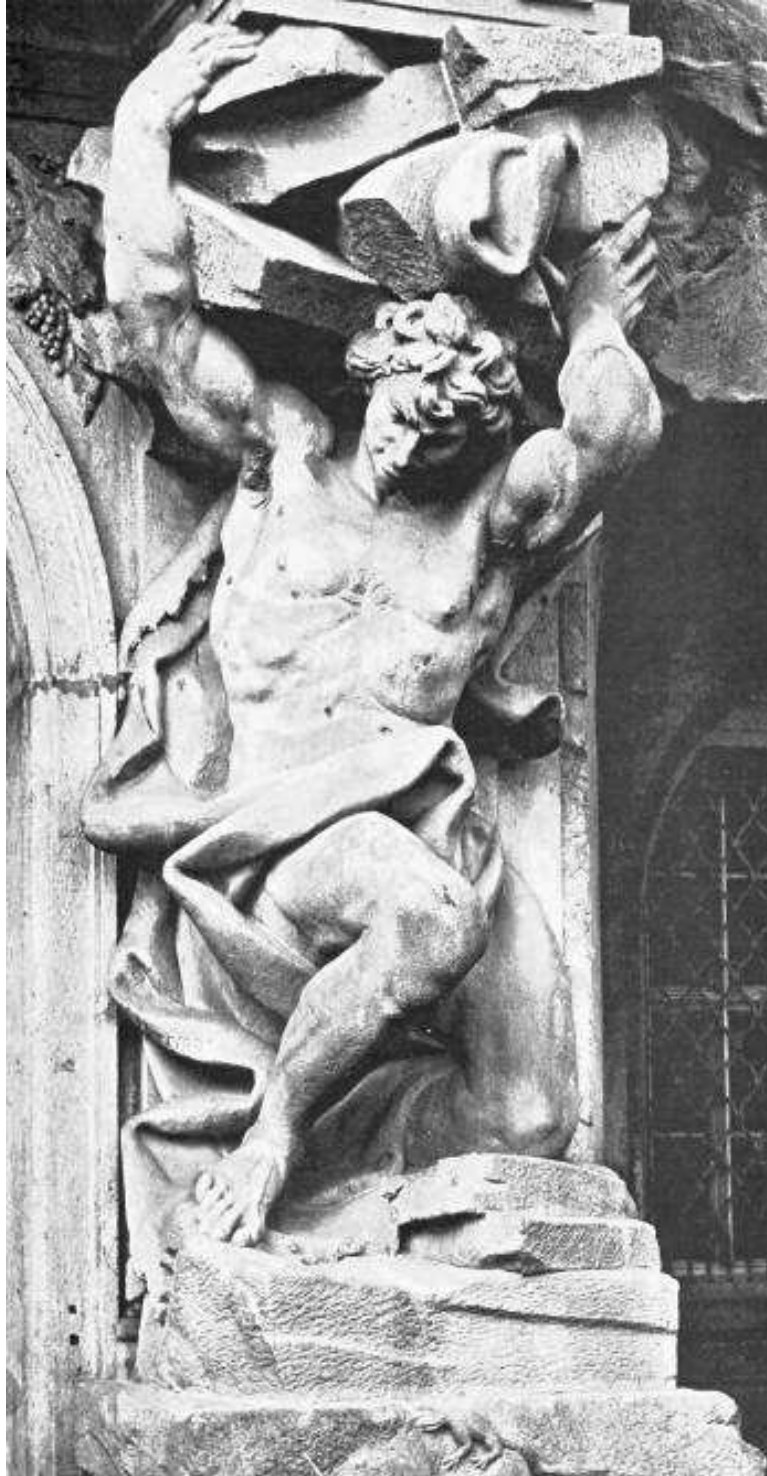
Jeroným Kohl, sv. Voršila, Muzeum hl. města Prahy, dřevořezba,
1677

Jeroným Kohl, sv. Tomáš, boční fasáda kostela sv. Tomáše, Praha-Malá Strana, pískovec, 1684

Jan Jiří a Paul Hermannové, sochařská výzdoba monumentálního dvouramenného schodiště, letohrádek Trója, Praha-Trója, pískovec, 1685-1703

Jan Jiří Hermann, Gigant ze sochařské výzdoby monumentálního dvouramenného schodiště, letohrádek Trója, Praha-Trója, pískovec, 1685

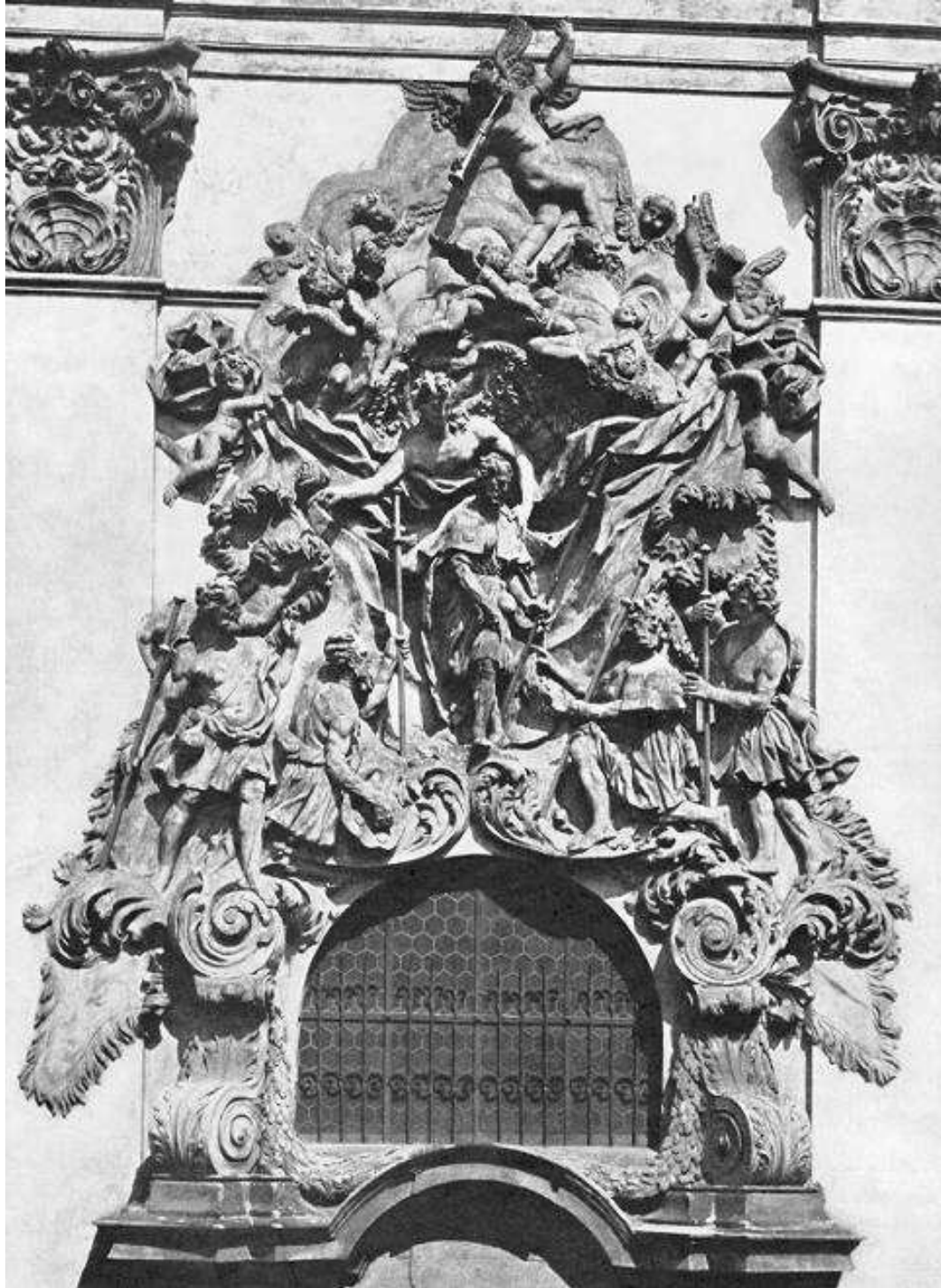

Konrád Max Süssner, sv. Martin, kostel sv. Františka z Assisi,
Praha-Staré Město, štuk, 1690

Jeremiáš Süßner, sv. Jáchym, kostel sv. Františka z Assisi,
Praha-Staré Město, štuk, 1690

Ottavio Mosto, reliéf se sv. Františkem z Assisi, hlavní průčelí kostela sv. Jakuba, Praha-Staré Město, štuk, 1695

Ottavio Mosto, Archanděl Michael, nároží Toskánského paláce,
Praha-Hradčany, štuk, okolo 1700

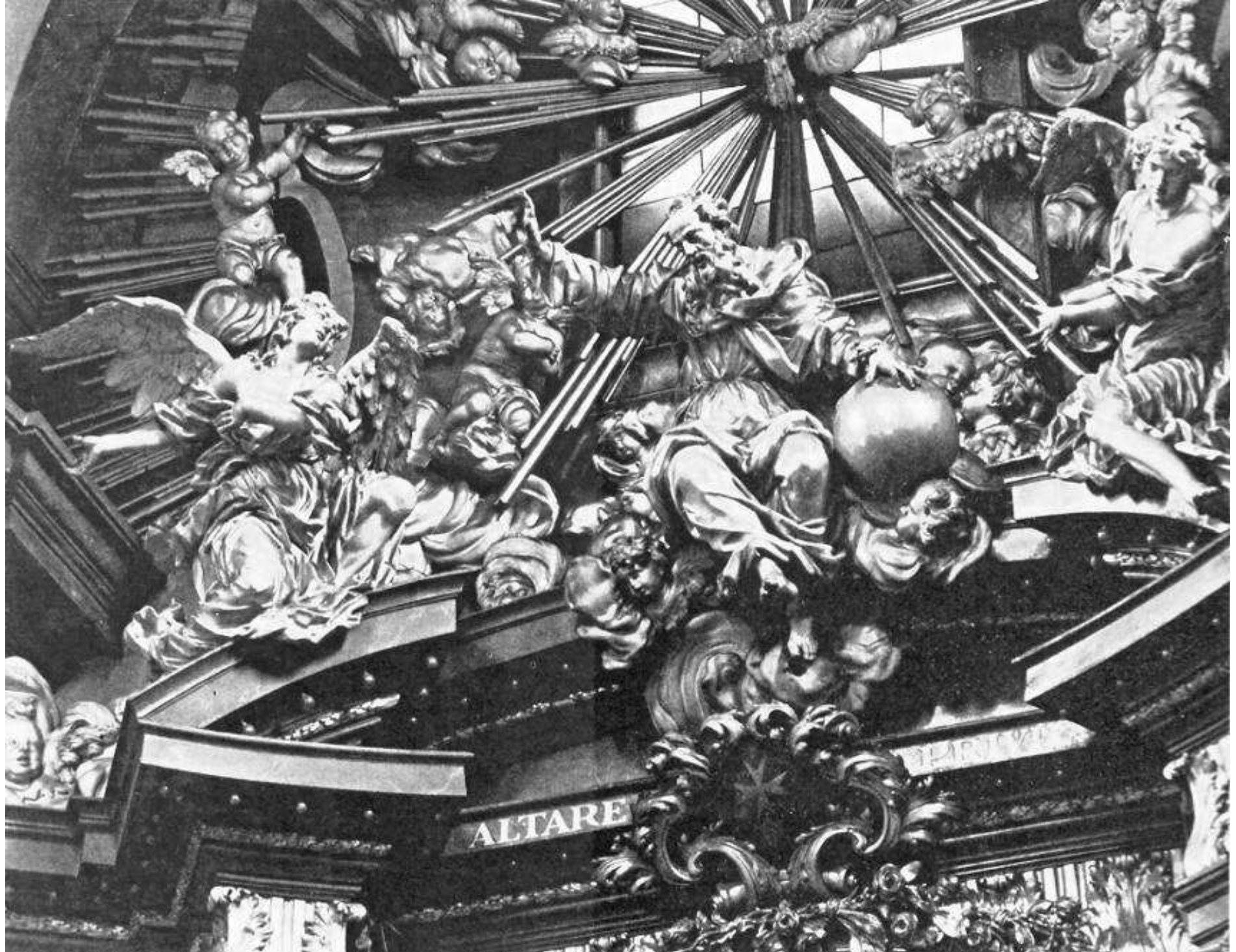
Ottavio Mosto, sv. Václav, Lapidárium Národního muzea
v Praze, pískovec, okolo 1700

Matěj Václav Jäckel, sv. Jan od Kříže, hlavní oltář, kostel sv. Josef, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevořezba, 1698-1700

Matěj Václav Jäckel, anděl, boční oltář, kostel sv. Františka z Assisi, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1701-1702

Matěj Václav Jäckel, Bůh Otec v oblačné gloriolce, hlavní oltář, kostel sv. Františka z Assisi, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, okolo 1707

Matěj Václav Jäckel, sv. Anna, Karlův most, Praha, pískovec, 1707

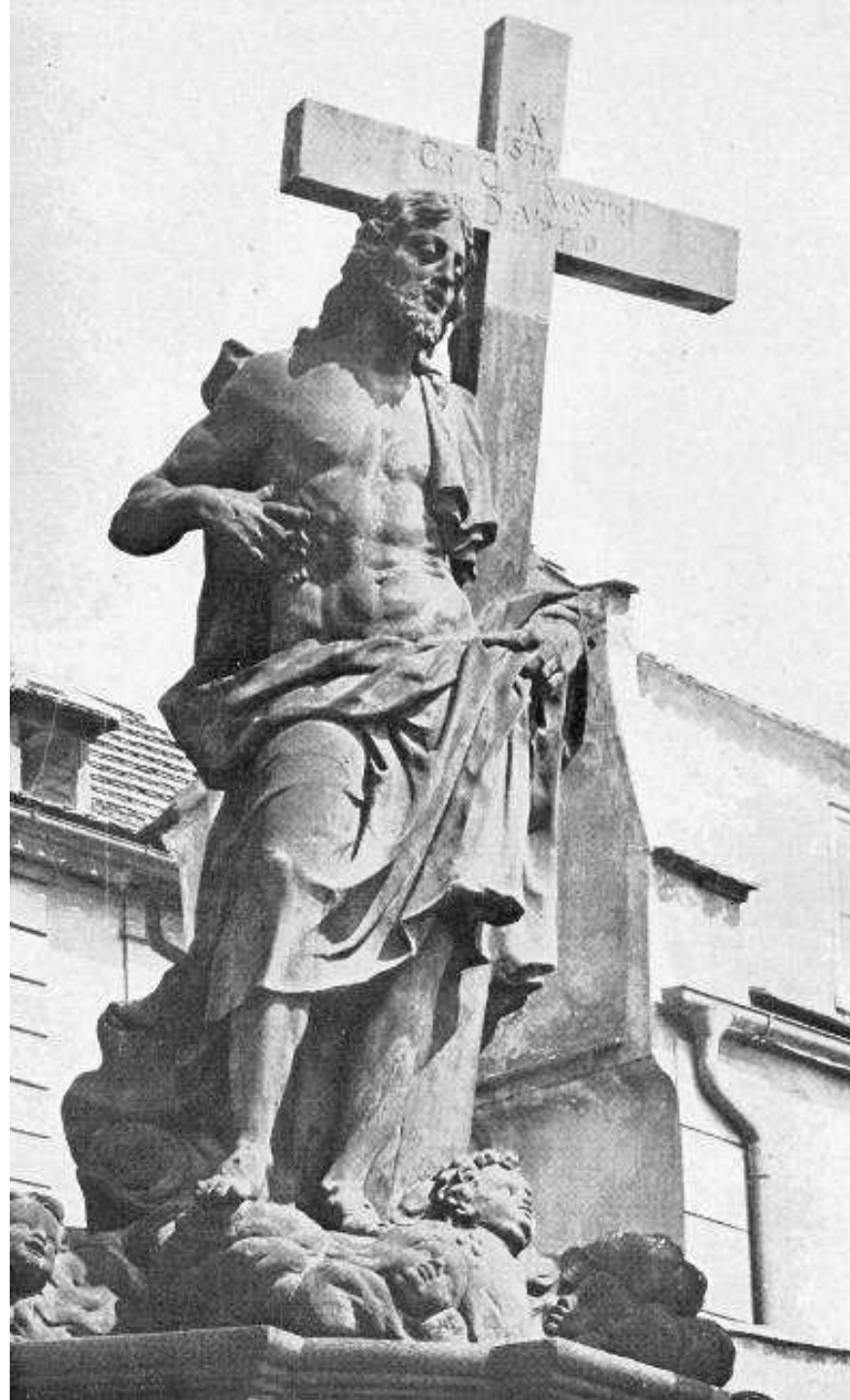

Matěj Václav Jäckel, sousoší Panny Marie se sv. Bernardem z Clairvaux, Karlův most, Praha, pískovec, 1708-1709

Jan Oldřich Mayer, sv. Antonín Paduánský, Karlův most, Praha,
pískovec, 1707

Jan Oldřich Mayer, Kristus ze sousoší se sv. Kosmou a Damiánem, Karlův most, Praha, pískovec, 1709

Jan Oldřich Mayer, Ferdinand Geiger, sochařská výzdoba sloupu
Nejsvětější Trojice, Malostranské náměstí, Praha-Malá Strana,
pískovec, 1713-1715

Jan Brokoff, sv. Jan Nepomucký, Karlův most, Praha, bronz, 1683

Jan Brokoff, sv. Ivan a sv. Norbert, hřbitovní kostel sv. Barbory,
Manětín, polychromovaná dřevořezba, 1683-1685

Jan Brokoff, sousoší Piety – detail, nádvoří nemocnice po Petřínem, Praha-Malá Strana, pískovec, 16695-1696

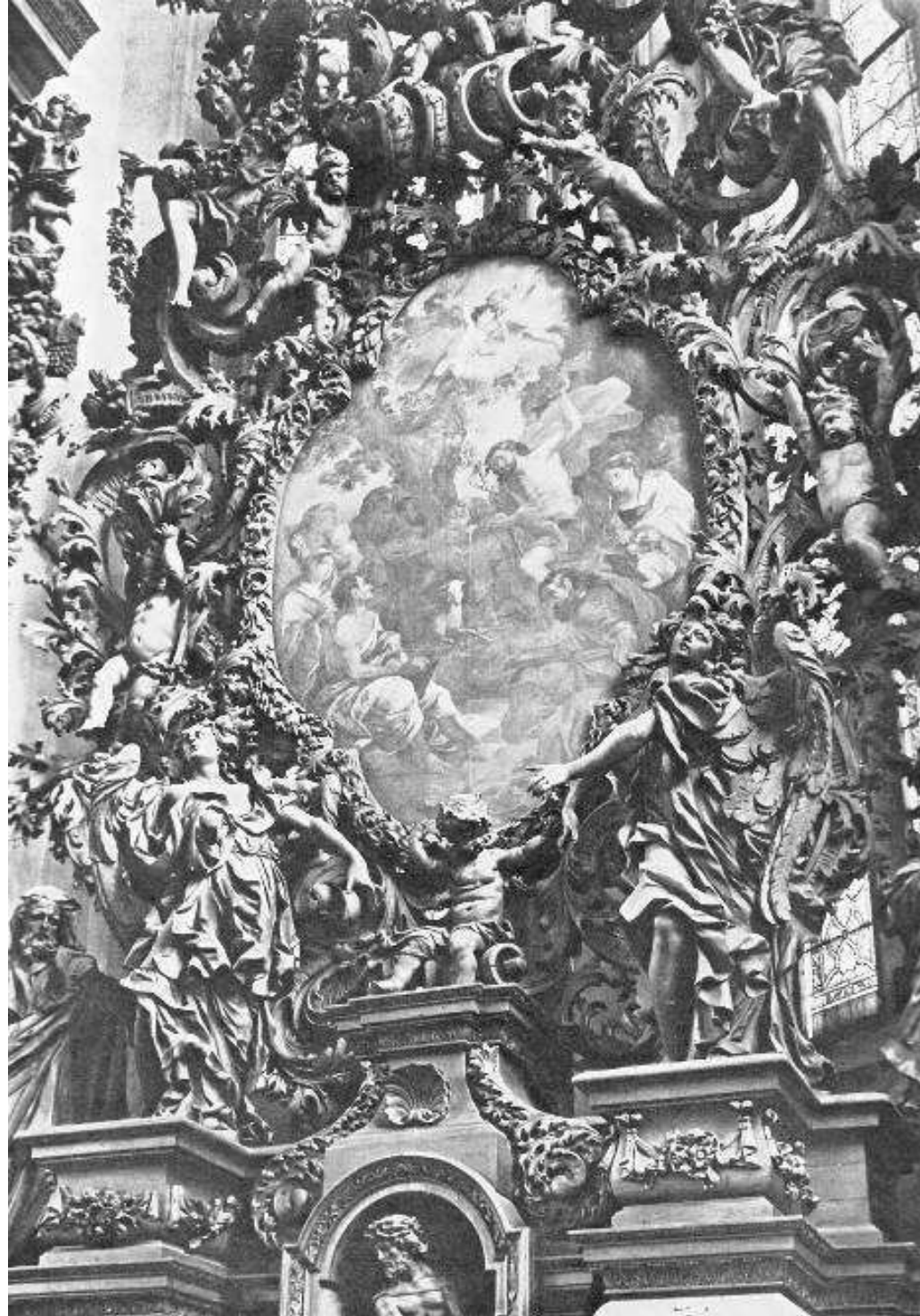

František Preiss, sv. Vojtěch, katedrála sv. Víta, Praha-Hradčany, polychromovaná dřevorezba, 1696

František Preiss, sv. Václav, hlavní oltář, klášterní kostel Narození Panny Marie, Doksany, polychromovaná dřevořezby, 1703

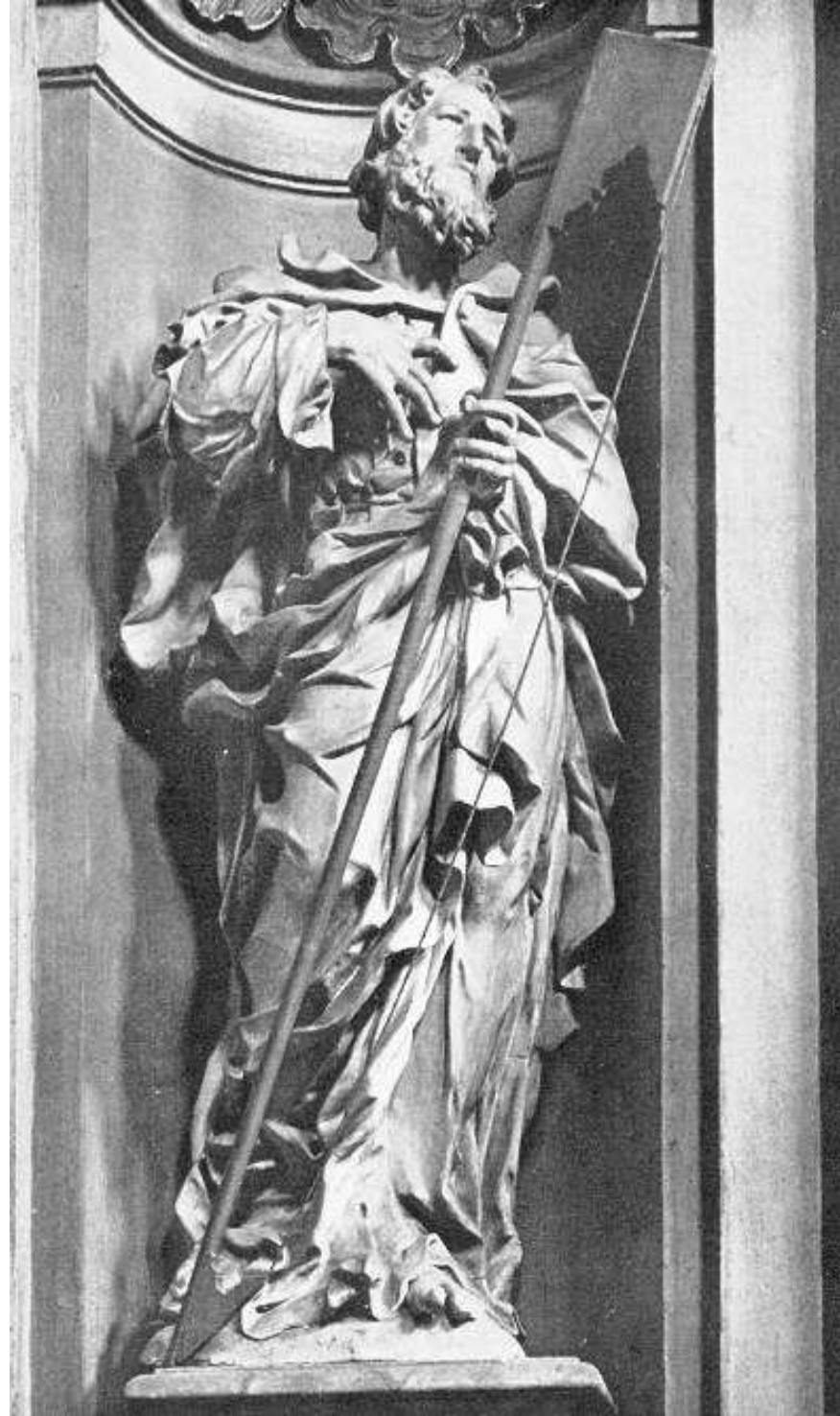
František Preiss, Jeroným Kohl, levý boční oltář v presbytáři,
kostel sv. Mikuláše, Louny, dřevorezba, 1700-1708

František Preiss, sv. Voršila, hlavní průčelí, klášterní kostel sv. Voršily, Praha-Nové Město, pískovec, po 1700

František Preiss, sv. Augustin, hlavní oltář, klášterní kostel sv. Voršily, Praha-Nové Město, polychromovaná dřevořezba, 1709

František Preiss, sv. Jakub ml., klášterní kostel sv. Voršily, Praha-Nové Město, polychromovaná dřevorezba, okolo 1710

František Preiss, sv. Barabáš, klášterní kostel sv. Voršily, Praha-
Nové Město, polychromovaná dřevořezba, okolo 1710

František Preiss, sv. František z Assisi – detail, prostor před vstupem do kapucínského klášterního kostela, Praha-Nové Město, pískovec 1708

Oldřich Filip Quitainer, sv. Václav, boční oltář, kostel sv. Tomáše, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevorezba, 1721

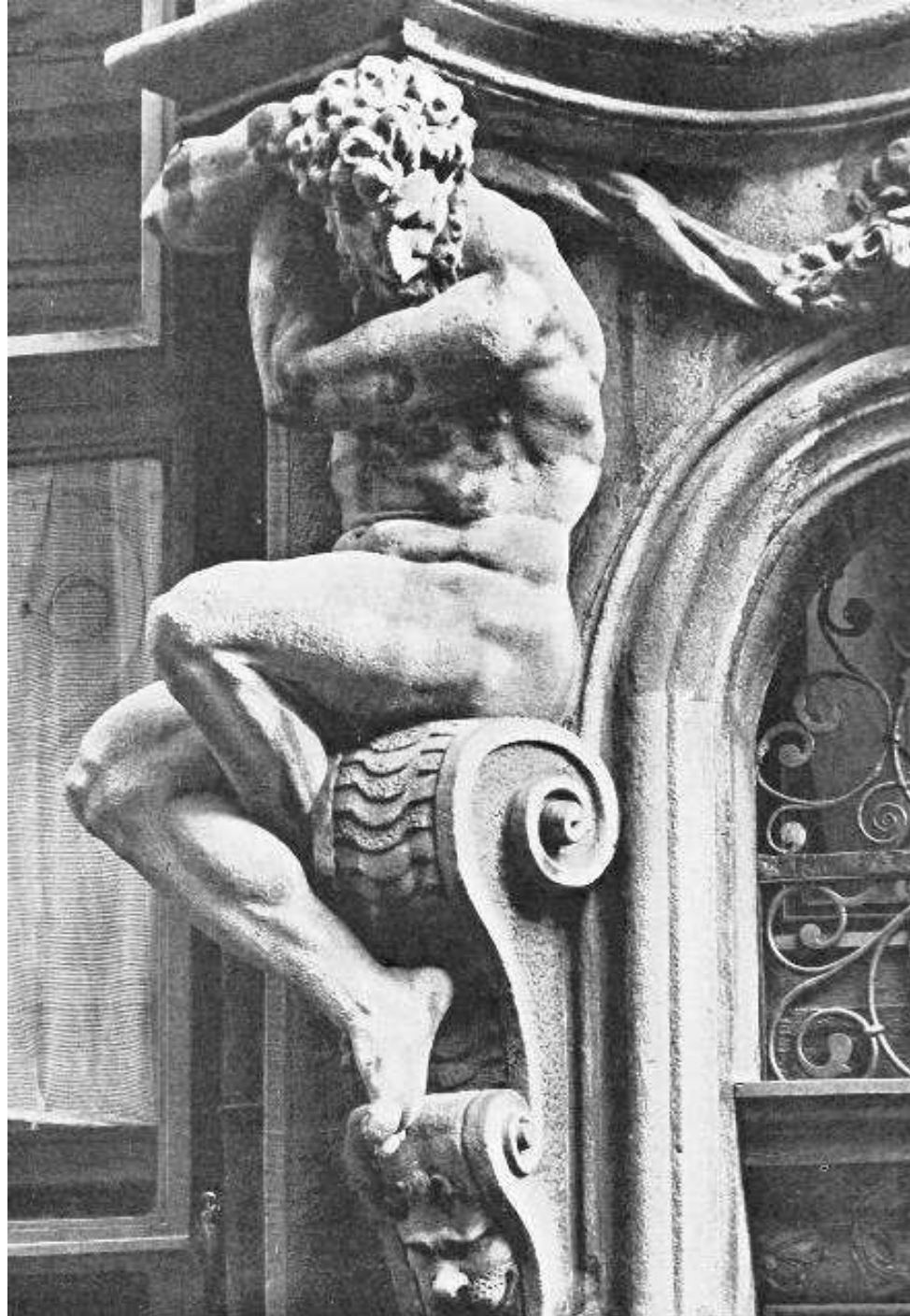

Oldřich Filip Quitainer, sv. Vít, boční oltář, kostel sv. Tomáše,
Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevořezba, 1721

Michal Jan Josef Brokoff, sv. Václav, mariánský sloup, Broumov,
pískovec, 1706

Ferdinand Maxmilián Brokoff, Atlas, portál domu U Hopfenštoků,
Praha-Nové Město, pískovec, 1710

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sv. Vojtěch, Karlův most, Praha,
pískovec, 1709

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sousoší sv. Františka Borgiáše,
Karlův most, Praha, pískovec, 1710

Ferdinand Maxmilián Borkoff, sousoší sv. Františka Xaverského,
Karlův most, Praha, pískovec, 1711

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sousoší sv. Jana z Mathy a Felixe z Valois, Karlův most, Praha, pískovec, 1714

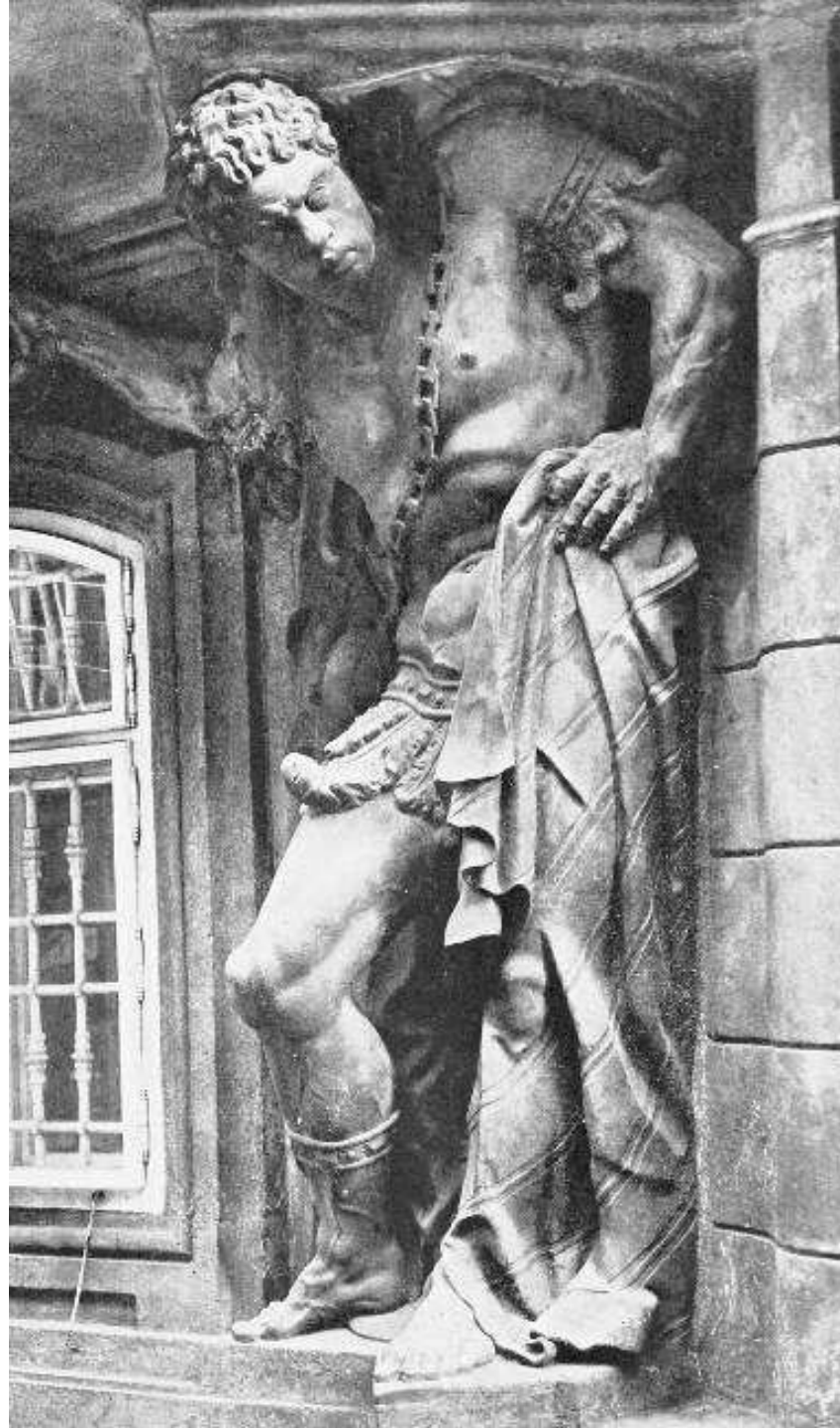

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sousoší sv. Vincence Ferrerského a sv. Prokopa – pohled na sousoší, Karlův most, Praha, pískovec, 1712

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sousoší sv. Vincence Ferrerského a sv. Prokopa – detail
hermovky-Žida, Karlův most, Praha, pískovec, 1712

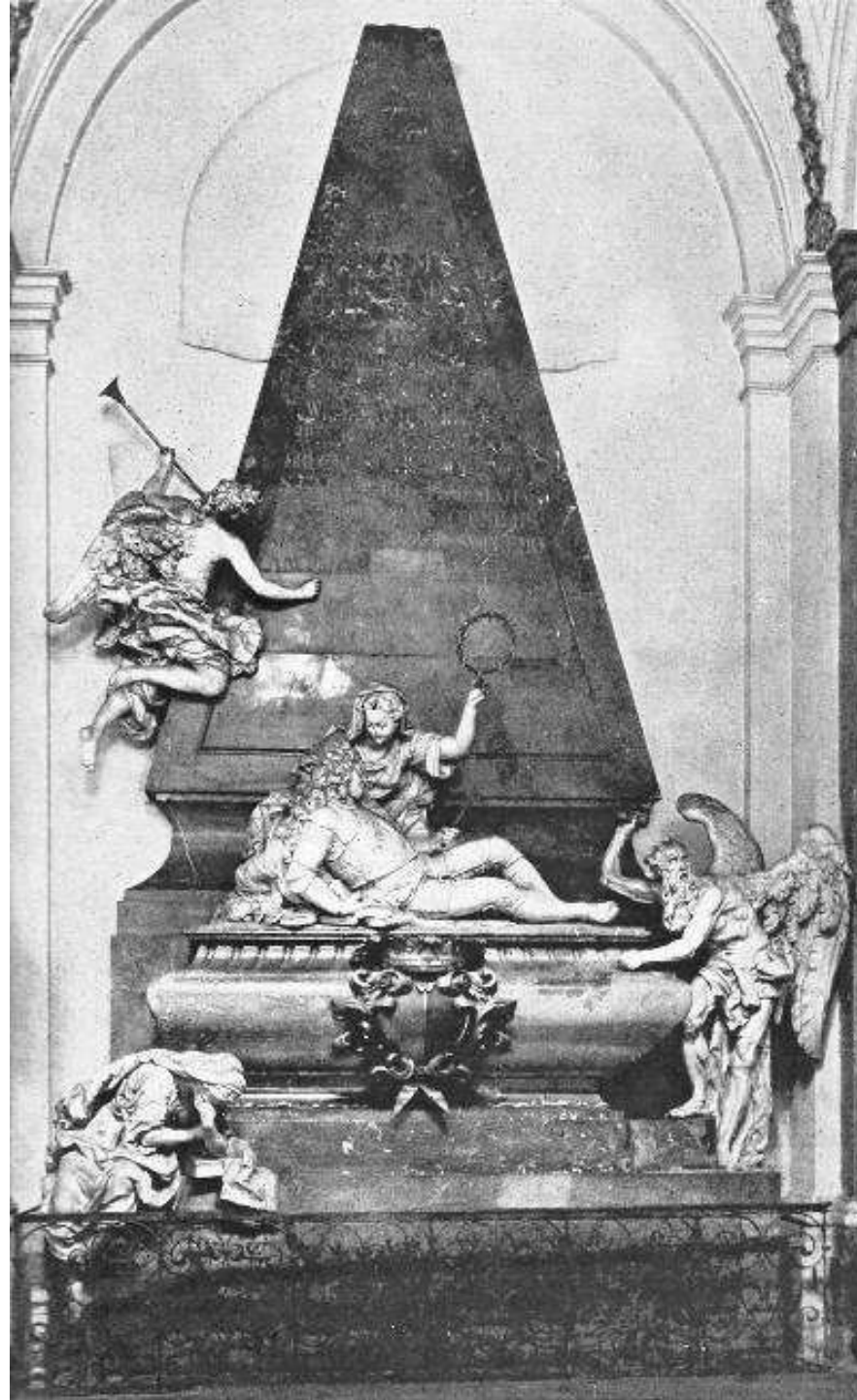
Ferdinand Maxmilián Brokoff, pravý mouřenín, hlavní průčelí Morzinského paláce, Praha-Malá Strana, pískovec, 1714

Ferdinand Maxmilián Brokoff, alegorie Dne, hlavní průčelí Morzinského paláce, Praha-Malá Strana, pískovec, 1714

Ferdinand Maxmilián Brokoff, alegorie Noci, hlavní průčelí Morzinského paláce, Praha-Malá Strana, pískovec, 1714

Ferdinand Maxmilián Brokoff, náhrobek Václava Wratislava z Mitrovic – celkový pohled, kostel sv. Jakuba, Praha-Staré Město, pískovec, boloňská křída, 1714-1716

Ferdinand Maxmilián Brokoff, náhrobek Václava Wratislava z Mitrovic – detail Chrona, kostel sv. Jakuba, Praha-Staré Město, pískovec, boloňská křída, 1714-1716

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sv. Máří Magdaléna – detail, kaple sv. Kříže, kostel sv. Havla, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevořezba, 1719-1720

Ferdinand Maxmilián Brokoff, sv. Matouš, kaple sv. Kříže, kostel sv. Havla, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1719-1720

Ferdinand Maxmilián Brokoff, pravý anděl – detail, kaple sv. Kříže, kostel sv. Havla, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, okolo 1720

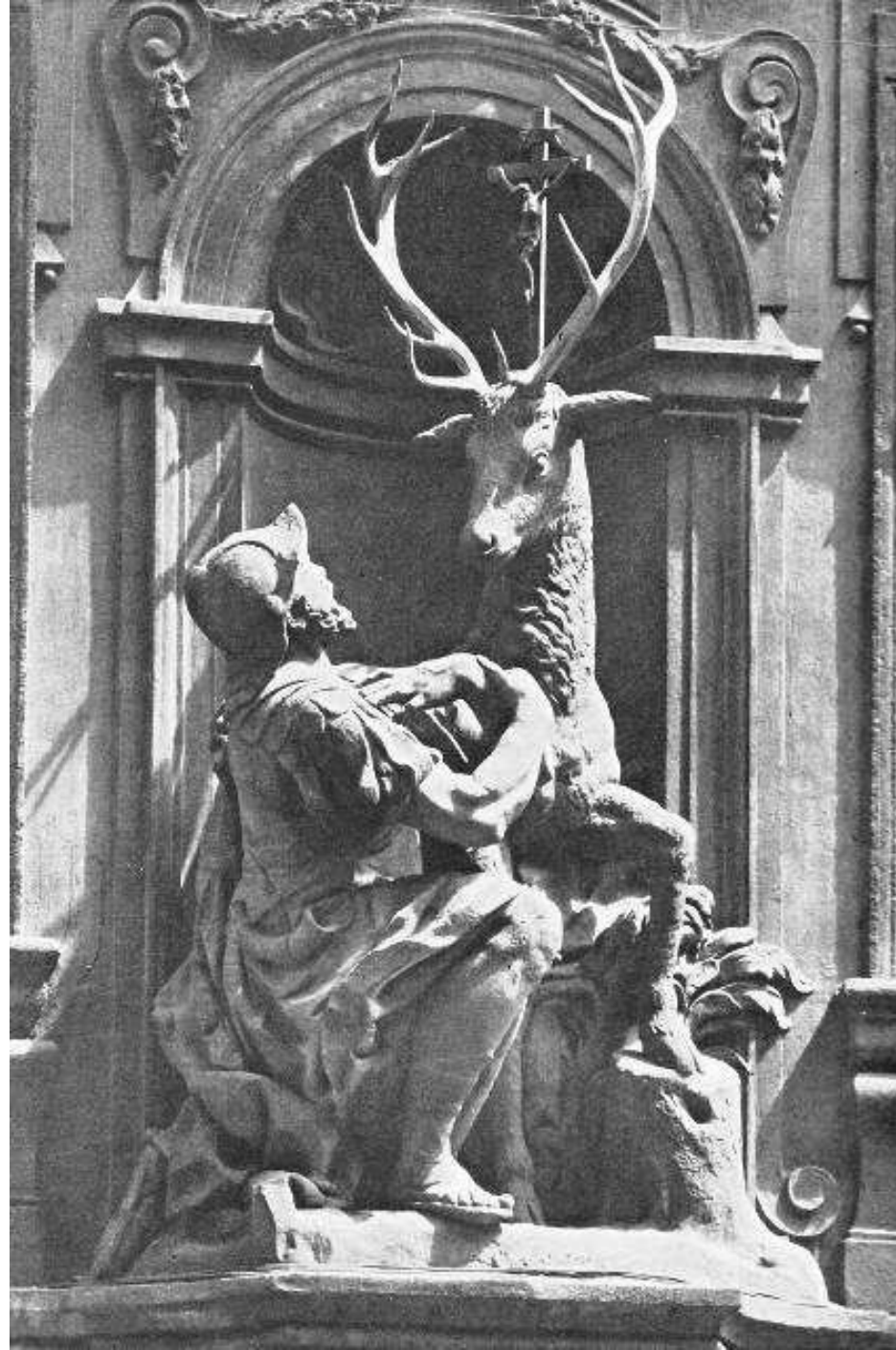
Ferdinand Maxmilián Brokoff, Kristus korunovaný trním, kostel alžbětinek na Slupi, Praha-Nové Město, polychromovaná dřevorezba, okolo 1725

Ferdinand Maxmilián Brokoff, Aron, hlavní oltář, Kurfiřtská kaple, vrtislavský dóm, Vrtislav, mramor, 1722

Ferdinand Maxmilián Brokoff, Panna Marie Immaculata, mariánský sloup, Hradčanské náměstí, Praha-Hradčany, pískovec, 1724-1726, 1731

Ferdinand Maxmilián Brokoff, Vidění sv. Huberta, portál domu
v Tomášské ulici, Praha-Malá Strana, pískovec, 1726

Matyáš Bernard Braun, sousoší sv. Luitgardy - detail, Karlův most, Praha, pískovec, 1710

Matyáš Bernard Braun, sousoší sv. Iva – detail světce, Karlův most, Praha, pískovec, 1711

Matyáš Bernard Braun, sousoší sv. Iva – detail alegorie
Spravedlnosti, Karlův most, Praha, pískovec, 1711

Matyáš Bernard Braun, sv. Jůda Tadeáš, Národní galerie v Praze, polychromovaná dřevorezba, okolo 1712

Matyáš Bernard Braun, sv. Jeroným, niky v lodi kostela, kostel sv. Klimenta, Praha-Staré Město, pískovec, okolo 1715

Matyáš Bernard Braun, sv. Lukáš, niky v lodi kostela, kostel sv. Klimenta, Praha-Staré Město, pískovec, okolo 1715

Matyáš Bernard Braun, sv. Stanislav Kostka, oltář Obětování, kostel sv. Klimenta, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevořezba, 1718

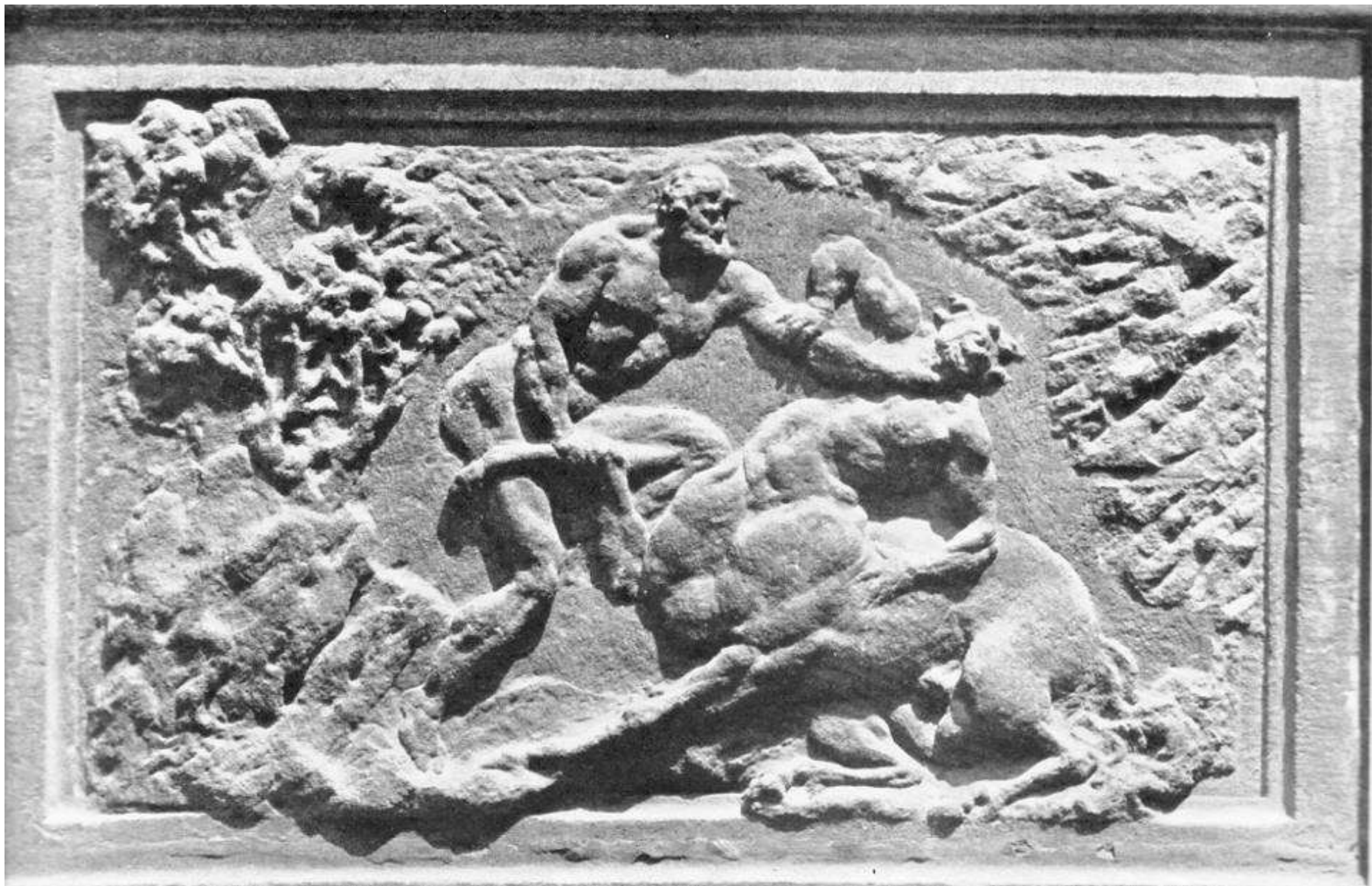
Matyáš Bernard Braun, sv. Máří Magdaléna, stříška zpovědnice, kostel sv. Klimenta, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevořezba, 1720-1721

Matyáš Bernard Braun, Marnotratný syn – detail, stříška zpovědnice, kostel sv. Klimenta, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevořezba, 1720-1721

Matyáš Bernard Braun, sochařská výzdoba vstupního portálu – celek, Clam-Gallasovský palác, Praha-Staré Město, pískovec, 1714

Matyáš Bernard Braun, sochařská výzdoba vstupního portálu – detail reliéfu s Herkulovými činy, Clam-Gallasovský palác, Praha-Staré Město, pískovec, 1714

Matyáš Bernard Braun, Venuše, sochařská výzdoba atiky, Clam-Gallasovský palác, Praha-Staré město, pískovec, okolo 1715

Matyáš Bernard Braun, alegorie Náboženství, terasa před špitálním kostelem Nejsvětější Trojice, Kuks, pískovec, 1718-1719

Matyáš Bernard Braun, alegorie Zoufalství, terasa před špitálním kostelem Nejsvětější Trojice, Kuks, pískovec, 1719

Matyáš Bernard Braun, alegorie Moudrosti, terasa před špitálním kostelem Nejsvětější Trojice, Kuks, pískovec, 1719

Matyáš Bernard Braun, bozzetto k alegorii Víry, Národní galerie
v Praze, terakota, 1719

Matyáš Bernard Braun, anděl z kaple Na Čihadlech – detail,
Národní galerie v Praze, pískovec, okolo 1718

Matyáš Bernard Braun, sloup Nejsvětější Trojice, hlavní náměstí,
Teplice, pískovec, 1717

Matyáš Bernard Braun, Héfaistos, zahrada Vrtbovského paláce,
Praha-Malá Strana, pískovec, 1720-1725

Matyáš Bernard Barun, sousoší Kalvárie – detail Panny Marie pod křížem, klášter Plasy, polychromovaná dřevorezba, do 1726

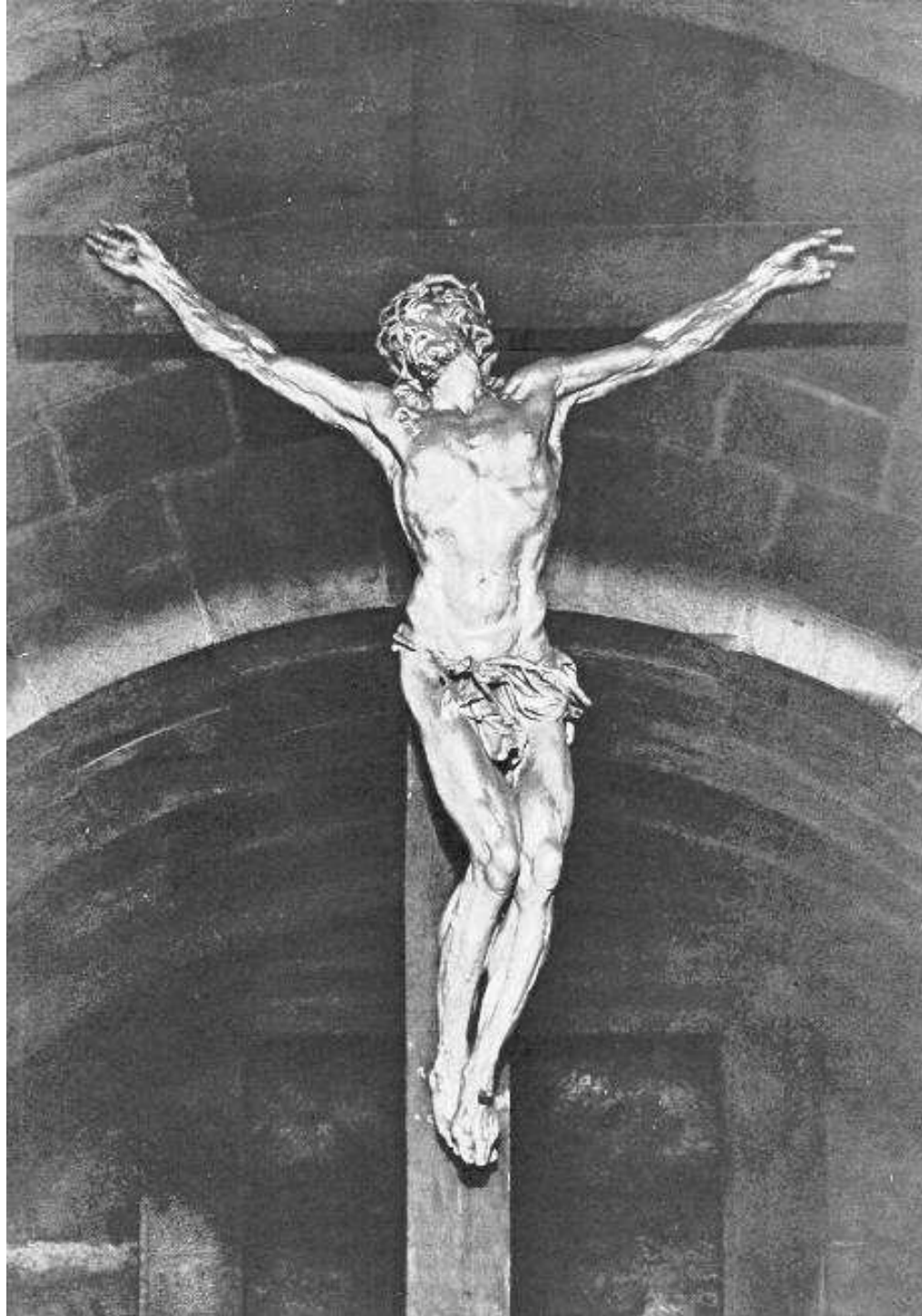
Matyáš Bernard Braun, sousoší Zvěstování, klášter Plasy,
polychromovaná dřevorezba, 1720-1725

Matyáš Bernard Braun, náhrobek Anny Miseliusové, městský hřbitov Jaroměř, pískovec, po 1721

Matyáš Bernard Braun, studna se setkáním Krista se Samaritánkou, areál Betlém u Kuksu, pískovec, okolo 1730

Matyáš Bernard Braun, krucifix, krypta pod kostelem Nejsvětější Trojice, Kuks, okolo 1725

Matyáš Bernard Braun, alegorie Noci, Královská zahrada
Pražského hradu, Praha-Hradčany, pískovec, 1734

Antonín Braun, sv. Vojtěch, hlavní průčelí kostela sv. Mikuláše,
Praha-Staré Město, pískovec, 1735

Jiří František Pacák, sv. Anna, mariánský sloup, Polička,
pískovec, 1727-1731

Ignác Rohrbach, kalvárie – detail, děkanský kostel, Pardubice,
polychromovaná dřevorezba, okolo 1735

Severin Tischler, alegorie Víry, Moravská Třebová,
polychromovaná dřevořezba, po 1738

Řehoř Thény, sv. Benedikt, hlavní oltář, klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Žďár nad Sázavou, polychromovaná dřevořezba, 1733-1737

Josef Jiří Jelínek, sv. Vojtěch, hlavní oltář, farní kostel Semčice,
polychromovaná dřevorezba, po roce 1750

Mistr Chrudimského Zvěstování, kapucínský kostel, Chrudim,
polychromovaná dřevorezba, okolo 1735

Franz Anton Kuen, sv. Matouš, hlavní průčelí, klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Osek, pískovec, 1713

Franz Anton Kuen, sv. Josef, Národní galerie v Praze,
polychromovaná dřevorezba, okolo 1713

Franz Anton Binnert, sv. Josef, Loreta, Rumburk, pískovec,
1707-1709

Giovanni Battista Bulla, Panna Marie Immaculata, mariánský sloup, Hradec králové, pískovec, 1713

Jan Jiří Šlanzovský, sv. Linhart, mariánský sloup, Mirovice,
pískovec, 1717

Jan Jiří Šlanzovský, Kristus před Pilátem, kostel Karla Velikého a Panny Marie na Karlově, Praha-Nové Město, polychromovaná dřevorezba, 1738

Ignác Miller, králové Kašpar a Baltazar, boční oltář, kostel sv. Tomáše, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevořezba, po 1731

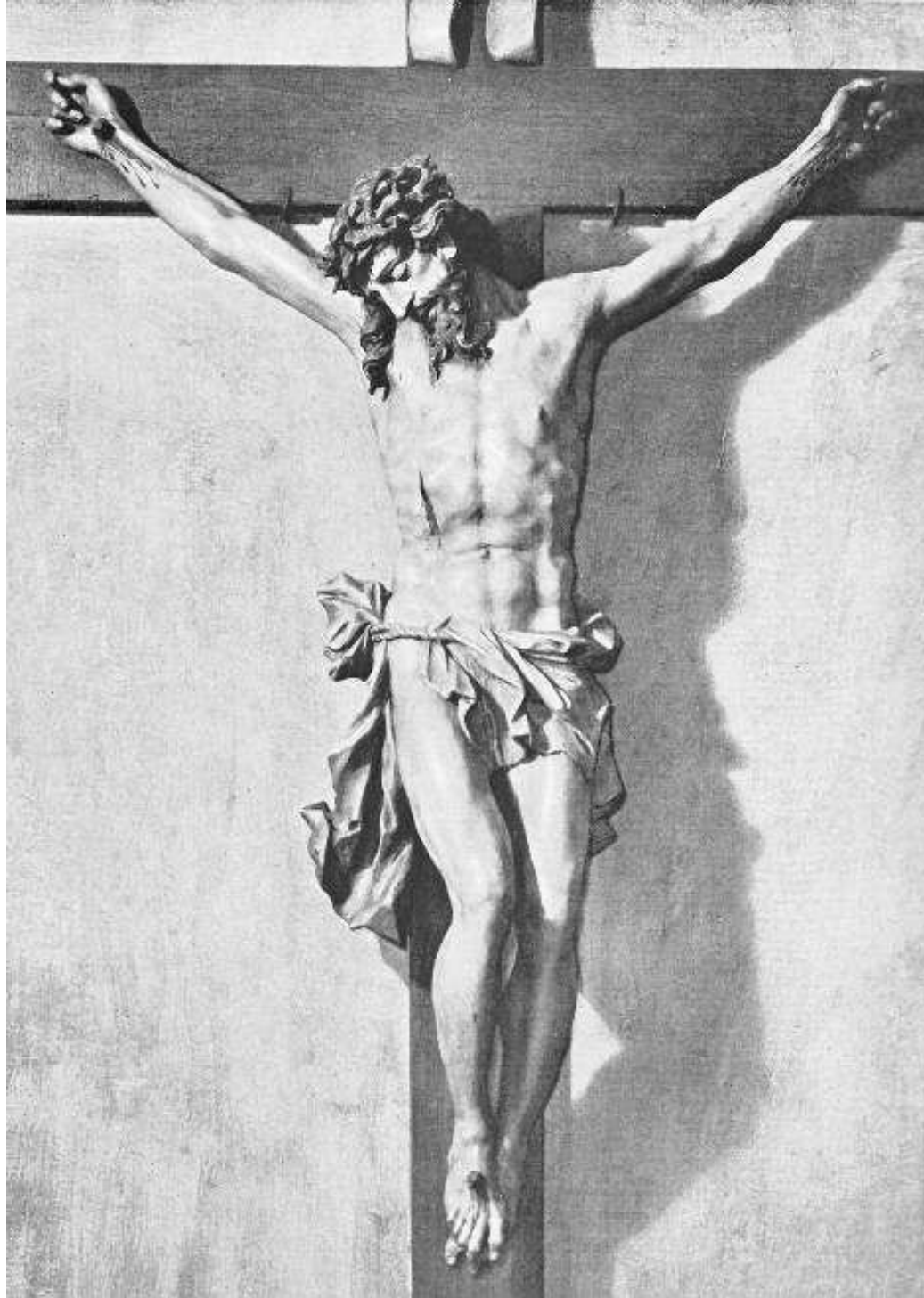
František Ignác Weiss, apoteóza sv. Zikmunda, kaple sv. Zikmunda, katedrála sv. Víta na Pražském hradě, Praha-Hradčany, polychromovaná dřevořezba, okolo 1730

František Ignác Weiss, sv. Vojtěch – detail, kostel sv. Kateřiny, Praha-Nové Město,
polychromovaná dřevořezba, 1741-1743

František Ignác Weiss, archanděl Michael, kostel sv. Kateřiny, Praha-Nové Město, polychromovaná dřevorezba, 1741-1743

František Ignác Weiss, krucifix, Národní galerie v Praze,
polychromovaná dřevorezba, okolo 1740

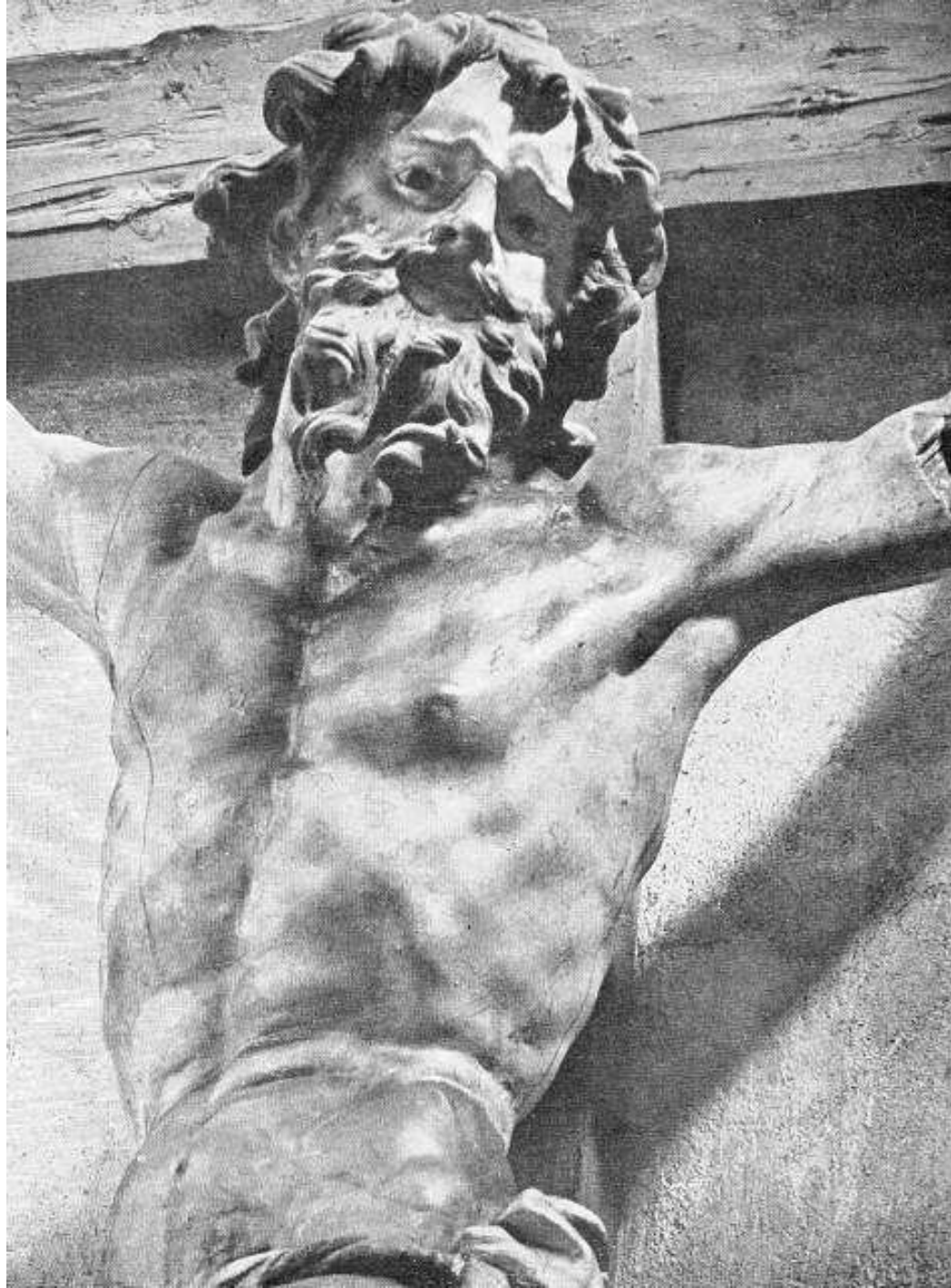

Karel Josef Hiernle, Madona, břevnovský klášter, Praha-
Břevnov, polychromovaná dřevořezba, okolo 1740

Karel Josef Hienle, sousoší sv. Benedikta, Hrdly, pískovec, 1745

Richard Jiří Prachner, socha sv. Dismase – detail, kaple sv. Kříže, Loreta, Praha-Hradčany, polychromovaná dřevořezba, 1735-1738

Richard Jiří Prachner, putti na zpovědnici (poslední věci člověka), kostel sv. Jiljí, Praha-Staré Město, dřevořezba, 1760

Richard Jiří Prachner, sv. Petr z Alcantary, děkanský kostel,
Lány, polychromovaná dřevořezba, před 1752

Matyáš Schönherr, sv. Kateřina, kostel sv. Jiljí, Praha-Staré
Město, polychromovaná dřevořezba, 1734

Matyáš Schönherr, hlavní oltář, kostel sv. Jakuba, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1739

Antonio Corradini, Johann Joseph Würth, náhrobek sv. Jana Nepomuckého, katedrála sv. Víta na Pražském hradě, Praha-Hradčany, tepané stříbro, 1736

Johann Gottfried Fritsch, sousoší anděla Strážce, hlavní oltář, děkanský kostel Anděla Strážce, Kostelec nad Černými Lesy, polychromovaná dřevorezba, 1740

Jan Antonín Quittner, Panna Marie Immaculata, hlavní průčelí, klášterní kostel Panny Marie na Strahově, Praha-Strahov, pískovec, 1744

Jan Antonín Quitainer, sv. Štěpán, boční oltář, kostel sv. Jiljí, Praha-Staré Město, polychromovaná dřevorezba, 1751

Jan Antonín Quatainer, socha Panny Marie, hlavní průčelí kostela sv. Františka z Assisi, Praha-Staré Město, pískovec, 1758

Josef Herscher, Panna Marie Bolestná, Manětín, pískovec, okolo 1734

Lazar Widemann, Chronos a Niobe, Národní galerie v Praze, alabastr, 1740

Lazar Widemann, jezdecký pomník sv. Jiří, prostranství před zámkem v Křimicích, pískovec, 1746

Lazar Widmann, sv. Liborius, kostel sv. Havla, Poříčí nad Sázavou, polychromovaná dřevořezba, 1745-1751

Ignác František Platzer, Herkules, zahradní průčelí, Černínský palác, Praha-Hradčany, pískovec, 1746

Ignác František Platzer, náhrobek bl. Hroznaty, klášterní kostel v Teplé, Teplá, polychromovaná dřevorezba, 1755

Ignác František Platzer, boční oltář sv. Jana Nepomuckého – detail, filiální kostel v Úterý, polychromovaná dřevořezba, 1752

Ignác František Platzer, orientální vladař – Kyros, loď kostela sv. Mikuláše, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevořezba, 1755

Ignác František Platzer, Flora, schodiště paláce Piccolomini, Praha-Nové Město, pískovec, 1760

Ignác František Platzer, náhrobek sv. Jana Nepomuckého, průčelí závěru katedrály sv. Víta na Pražském hradě, Praha-Hradčany, pískovec, 1763

Ignác František Platzer, putto a váza z oplocení náhrobku sv. Jana Nepomuckého, katedrála sv. Víta na Pražském hradě, Praha-Hradčany, okolo 1760

Ignác František Platzer, model sousoší sv. Norberta pro Karlův most, strahovský klášter, Praha-Hradčany, polychromovaná terakota, 1764

Ignác František Platzer, Apollón, oranžérie zámeckého parku, Dobříš, pískovec, okolo 1760

Petr Prachner, sousoší Zvěstování, břevnovský klášter, Praha-Břevnov, polychromovaná dřevořezba, okolo 1765

Petr Prachner, Panna Marie, oltář Pražského Jezulátka, kostel Panny Marie Vítězné, Praha-Malá Strana, polychromovaná dřevorezba, 1776

Jan Jakub Eberle, sv. Pavel a sv. Augustin, hlavní oltář, kostel sv. Máří Magdalény, Karlovy Vary, polychromovaná dřevorezba, 1752